Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

20 ЯНВАРЬ 1967 й. 2-йил чиқиши. ЖУМА № 17 (172). БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ФАХРИЙ БУЮРТМАЛАР

Украинанинг Житомир шаҳарчаси билан Тошкент оралиғи бир неча минг километр масофадир. Темир йўл составлари бу икки шаҳарни тез-тез боғлаб турибди.

У ерда улкан ёғочсозлик комбинати бор. Корхона Тошкентда меҳнат қилаётган украин бинокорлари учун ёғочдан ишланган материалларни пешма-пеш етказиб бермоқда.

Ёғочсозлар кейинги тўрт ой ичида 3450 квадрат метр эшик блоклари, 9 минг квадрат метр паркет, 7450 квадрат метр полбоп тахта ва бошқа кўплаб материаллар етказиб беришди.

Комбинатда «Тошкент буюртмасига оқ йўл» деб эълон қилинган. Коллектив шу йилнинг ўзида яна бир неча ўн минг куб метр ёғоч материаллари етказиб бериш мажбуриятини олган. Ҳозир украин бинокорлари учун ўнта стандарт енгил уйлар тайёрлаб жўнатишга тараддуд кўрилмоқда.

ЕР ШАРИДАН ХАБАРЛАР

Вьетнамдаги урушга қарши

НЬЮ-ЙОРК. Америкадаги атоқли 14 юрист-олимнинг «Нью-Йорк таймс» газетасида эълон қилинган баёнотида бундай дейилади: АҚШнинг Вьетнамдаги интервенцияси Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставини ва халқаро ҳуқуқнинг асосий принципларини бузишдир. Америка юристлари АҚШ ҳукуматидан Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишни дарҳол тўхтатишни, Жанубий Вьетнамдаги уруш ҳаракатларини кенгайтирмасликни, 1954 йилда Женевада тузилган битимлар асосида музокаралар олиб боришни талаб қиладилар.

Президент Жонсонга очиқ хат юборган Иэль университетининг профессорлари ва ўқитувчиларидан бир группаси Американинг Шимолий Вьетнам территориясини ҳаводан бомбардимон қилишни дарҳол тўхтатишини талаб қилди.

* * *

БОНН. Руҳоний Мартин Нимеллер Американинг Вьетнамдаги агрессиясини тўхтатишга қатъий даъват этди. У «Шпигель» журналида босилган суҳбатида Американинг Вьетнам Демократик Республикаси территориясини бомбардимон қилишини дарҳол тўхтатиш ва Америка қўшинларининг Жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетиш зарур эканлигини таъкидлади.

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИДА

МИНИСТР БИЛАН СУҲБАТ

УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИК ЮБИЛЕЙИНИ МУНОСИБ СОВҒАЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛИШ УЧУН РЕСПУБЛИКА МЕДИЦИНА ХОДИМЛАРИНИНГ КЎП МИНГ КИШИЛИК ОТРЯДИ ҲАМ КАТТА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРМОҚДА. БУ ҲАҚДА ЎЗБЕКИСТОН СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ МИНИСТРИ К. С. ЗОИРОВ МУХБИРИМИЗГА ҚУЙИДАГИЛАРНИ АЙТДИ.

— Аввало, даволаш-профилактика муассасаларининг тармоқлари янада кенгайтирилади. Шу йилнинг ўзида республикамиз касалхоналарида 4300 ўрин, санаторийларда 600 ўрин, фельдшер акушерлик пунктларда 118 ўрин, 41 аптека ишга туширилади. Бундан ташқари, Тошкентда кўп профилли икки корпус фойдаланишга топширилади. Бу корпуслар хирургия ва болалар бўлими бўлиб, 463 ўринга мўлжаллан-ган.

Қишлоқ жойларида эса даволаш муассасаларининг тармоқлари янада кенгайтирилади ва шифохоналарни кадрлар билан таъминлаш борасида бирталай ишлар амалга оширилади. Шунинг учун ҳам бу йил олий ва ўрта медицина ўқув юртларида кадрлар тайёрлаш олдинги йилларга қараганда анча кўпайтирилади. Жумладан, 1575 врач ва провизор, 4300 ўрта малакали мутахассислар тайёрланади. Бундан ташқари, медицина ходимларидан 3000 дан ортиқ киши мазкур медицина ўқув юртларида ва илмий-текшириш институтларида малакаларини оширадилар.

Бу йил меҳнаткашларни санитария билимлари билан таништириш мақсадида жойларда 22 та гигиена ва маданият университетлари, 14 та соғлиқни сақлаш университети, 16 та ота-оналар университети очилади ва 225 номда илмий-оммабоп брошюра нашр этилади.

Суратда: Пойтахтимиздаги илғор корхоналардан бири — Тошкент нон-булка комбинатининг бир группа пешқадам ишчилари. Яқинда улар узоқ йиллик самарали меҳнатлари учун партия-ҳукуматимиз томонидан орден ва медаллар билан мукофотландилар. (Чапдан ўнгга) қандолатчи К. Толипова, тортчи А. Алексеева, ҳамиртуриш пиширувчи А. Горностаева, слесарь М. Василенко ва қандолатчи мастер Б. Акромов ўртоқлар.

М. Нуриддинов фотолари.

«БАҲОР» — ҲИНДИСТОНДА

Шу кунларда «Баҳор» Давлат ракс ансамбли Хиндистон шаҳарларида катта муваффақият билан томошалар кўрсатмоқда. Томошабинлар ўзбек раққосаларининг санъатига ижобий баҳо бермоқдалар. Ҳиндистон радиоси ўз ахборотларида «Баҳор»нинг гастроллари ҳақида хабарлар бериб турибди.

Кундалик газеталар ансамбль раққосалари суратларини кўзга кўринарли жойларда мақола ва хабарлар билан босиб чиқармоқда.

Деҳлида чиқадиган «Таймс оф Индиа» газетаси ўз саҳифаларида гастролни шарҳлаб берган. Газета ўз ўқувчиларига СССР халқ артисти Мукаррама Турғунбоева бадиий раҳбарлигидаги ансамбль қизларининг миллий кийимлари накадар ранг-баранглиги, талланган музикаларнинг оромбахш, ўйноқилиги ҳақида тушунтиришлар беради. «Роҳат» рақси ҳаммага манзур бўлмоқда. Рақсда ҳаракатларнинг нафислиги ва гўзаллигини газета мақтаб ёзади. Айниқса «Баҳор» рақси чиндан ҳам кучли таассурот қолдиради. Ўзбек қизлари ўз санъатлари билан саҳнада чинакам баҳор бўлиб кетадилар. «Чўпон» рақси ижро этилганда қарсаклар тинмайди. Бу рақс ҳиндларнинг «Катхока» рақсига ҳамоҳанг бўлиб кетади.

Ўзбек раққосалари Деҳлида чиқишларини тугатиб, Мадорасда бўлдилар. Ҳозир Калькутта томошабинларига хизмат кўрсатишмоқда. Улар шундан кейин Бомбей, Ҳайдоробод, Лакнав, Жайпур, Чандигар каби шаҳарларида томошалар кўрсатишади.

ЯНГИ КАФЕДРА

Ҳозир Тошкент Политехника институтида 59 ихтисос бўйича мутахассислар тайёрлаб чиқарилмоқда. Шулардан ўнга яқини 1966—1967 ўқув йилида жорий этилади. Айниқса химик, автомобилчи, қурувчи, машинасозлик экономисти каби ихтисослик бўйича кадрлар тайёрлаш учун кўрилган тадбирлар институт фаолиятида муҳим воқеа бўлди.

Полимершуносларни тайёрлашга ҳам асос солинди. Шу муносабат билан яқинда институтда «Полимер материаллари технологияси» кафедраси очилди.

Янги кафедра ёш полимершунос кадрларни ўқитиш ва тайёрлаш билан бевосита шуғулланади.

Тўхтасин Шералиев пойтахтимиздаги асбобсозлик заводи фреза цехининг пешқадам шлифовкачиларидан бири. Бу илғор ишчи мунтазам равишда топшириқларини 120-130 процент адо этиши билан бирга жамоат ишларида ҳам актив қатнашади. Шунинг учун ҳам у яқинда цех маҳаллий комитетининг аъзоси этиб сайланди.

Суратда: Т. Шералиев иш устида.

КИНЕМАТОГРАФЧИЛАР АНЖУМАНИ

Жонажон Ватанимиз пойтахти Москвада Бутуниттифоқ кинематография ходимларининг навбатдаги пленуми ўз ишини тамомлади. Пленум Иттифоқимизда миллий студияларнинг ривожланишига бағишланди. Пленумда Ўзбекистон кинематография Давлат комитетининг раиси А. Қаюмов, республика кино ходимлари союзи раиси Латиф Файзиев, союз секретарлари Туроб Тўла, М. Барсукова, «Ўзбекфильм» студиясининг директори А. Абдуллаев, шу студия режиссёрлари И. Аъзамов, З. Собитов, А. Ҳамроев, Тошкент ҳужжатли-хроникал фильмлар студиясининг бош бадиий раҳбари Малик Қаюмов ва бошқалар қатнашдилар. Улар ўз ҳамкасбларига Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига бағишлаб тайёрланаётган асарлари, ижодий маҳоратлари ҳақида гапириб бердилар.

Пленум қатнашчиларига «Ўзбекфильм» студиясида тайёрланган «Икки дил достони», «26-си отилмасин», «Назокат», «Сайёр бонги» янги бадиий фильмлари намойиш қилинди.

ЯРИМ МИЛЛИОН ИШСИЗ

БОНН. (ТАСС). Ғарбий Германияда кейинги йиллар ичида меҳнат биржаларида биринчи марта ишлар қизиб кетди. Улар ҳар куни турли ёшда бўлган ва ишдан маҳрум бўлиб, ҳозирги пайтда ишсизлик юзасидан бериладиган нафақа билан тирикчилик қилишга мажбур этилган минг-минглаб эркак ва хотин-қизларни рўйхатга олмоқдалар. Булар орасида шахтёрлар ва бинокорлар, домначилар ва пўлат эритувчилар, металлистлар ва тўқимачилар бор. Расмий маълумотларга қараганда, Германия Федератив Республикасида январь ойининг биринчи ярмидагина яна 206.700 киши ишсизлар сафига келиб қўшилган ва ҳозирги вақтда 578.400 ишсиз бор. Ўтган йилнинг январь ойидагига нисбатан бу рақам икки баравардан зиёд ортди.

Араб мамлакатлари медицина ходимларининг конгресси

ХАРТУМ. Бу ерда ўз ишини тугатган араб мамлакатлари медицина ходимларининг 6-конгрессида 150 депутат соғлиқни сақлаш системасини яхшилаш йўллари ва методларини муҳокама қилдилар. Делегатлар дори номлари учун ягона араб кодексини маъқуллашни, Араб мамлакатларида медицина воситалари тайёрлашни кенгайтиришни, махсус лабораториялар барпо этишни, миллий бойликларни назарда тутган ҳолда фармацевтика базасини кенгайтиришни ва бошқа масалаларни тавсия қилдилар. (ТАСС).

Жанубий Африка Республикаси конларидаги фалокатлар

ПАРИЖ. Иоганнесбургдан хабар берилишича, Жанубий Африка Республикасида «Виргиния» олтин конидаги бахтсизлик ҳодисаси натижасида 8 африкалик кончи ҳалок бўлган.

Жанубий Африка Республикасида шахта ва конлардаги фалокат йил сайин кўпайиб бормоқда. Бунинг натижасида асосан африкаликлар ҳалок бўлмоқдалар. Улар жанубий африкалик ирқчилар учун хавфсизлиги тўғрисида ўйлаб ўлтирмаса ҳам бўладиган арзон ишчи кучи ҳисобланади. Энг оғир ва хавфли ишларни африкаликлар бажарадилар. Аммо меҳнатларига озгина ҳақ оладилар.

(ТАСС).

АСОСИЙ ВАЗИФАЛАРДАН БИРИ

ФОРТ-ЛАМИ. Миллий таълим системасини ривожлантириш — Чад республикаси биринчи беш йиллигининг (1966-1970) асосий вазифаларидан бири ҳисобланади. Ҳукумат 1970 йилнинг охирига бориб бошланғич мактабларни уч барвар кўпайтириб, 40 процентгача болаларни мактабга тортишни ўз олдига вазифа қилиб қўйди. Мактабда ўқиётган болалар ҳозир 30 процентдан камроқ. Мустамлакачилик ҳукмронлиги йилларида эса зўрба-зўр 10 процентга етиб борарди.

ТАСС мухбирлари хабар қиладилар

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

ГРЭС қуввати ошмоқда

Молдавия ГРЭСида бешинчи энергоблок монтаж қилина бошланди. Бу энергоблокнинг ишга туширилиши билан станциянинг қуввати ошиб, бир миллион киловатт энергия ишлаб чиқарадиган бўлади. ГРЭС йил охирига бориб, лойиҳада белгиланган қувватига етади — 1200 минг киловатт энергия ҳосил қилади.

Пурелианиларнинг катта оиласи

Грузиянинг баланд тоғли Лентехи районида яшовчи Матадо ва Трас Пурелианилар мамлакатимизда энг узоқ «оилавий стажга» эга бўлсалар керак. Улар никоҳнинг 80 йиллигини ва туғилган кунларининг 100 йиллигини нишонладилар.

Бахтиёр эр-хотиннинг оиласи катта: уларнинг 9 боласи, 18 невараси, 32 эвараси, 17 чевараси бор.

ҚАРАҒАНДАНИНГ ЯНГИ ҚУРИЛИШЛАРИ

Қарағандадаги пайпоқ фабрикасининг биринчи навбати маҳсулот берди. Корхонада 700 хотин-қиз ишчи меҳнат қилмоқда. Уларнинг кўпчилиги шахтёрлар оиласининг аъзоларидир.

Янги фабрика — енгил саноатнинг шахтёрлар шаҳридаги ягона янги қурилиши эмас. Яқинда катта пойафзал фабрикаси ишга туширилди. Қозоғистонда энг йирик бўлган тикувчилик бирлашмаси ишлаб турибди.

Ишимда ун заводи

Бу заводнинг иш унуми бир суткада 140 тонна сортли ун чиқаришга мўлжалланган. Механизмлар билан таъминланиш жиҳатидан бу завод ана шундай типдаги энг замонавий корхонадир.

Корхона қурилмоқда ва маҳсулот бермоқда

Олтойдаги улкан химия корхонаси — Барнаул шина комбинати ҳали қурилмоқда, лекин унинг баланд ва ёруғ корпусларида эса, ҳозирдаёқ янги ускуналар бирин-кетин ишга туширилмоқда. Ярим актив қурим цехи фойдаланиш учун қабул қилинди. Цех серунум ускуналар билан таъминланган. Цех ишга туширилиши билан автомобиль покришкалари ишлаб чиқариш учун ишлатиладиган қурим чиқариш қуввати икки баравар ортади.

РЕКОНСТРУКЦИЯ ҚИЛИШ НАТИЖАСИДА МИЛЛИОН ТОННА КЎП КЎМИР ЧИҚАРИЛАДИГАН БЎЛДИ

ПАВЛОДАР. «1-Иртишский» разрезини реконструкция қилиш натижасида бу разрезнинг қуввати ошиб, йилига бир миллион тонна кўмир кўп қазиб чиқариладиган бўлди. Ишлаб турган разрезда қисқа вақт ичида ички ресурслар ҳисобига кўмир қазиб чиқариладиган янги траншея қурилди, кўмир йиғадиган яна бир темир йўл станцияси барпо этилди, транспорт электрлаштирилди. Эндиликда разрез ҳар йили 7 миллион тонна энергетика ёқилғиси чиқарибгина қолмай, шу билан бирга бу ёқилғини истеъмолчиларга стандарт фракциялар билан етказиб ҳам бера олади.

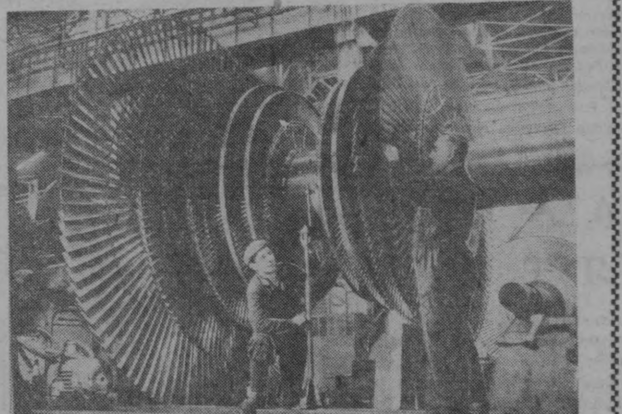

Ленинград. 1967 йилда КПСС XXII съезд номли металл заводи коллективи олдида ҳар бирининг қуввати 500 минг киловатдан ортиқ бўлган Красноярск, Саратов ГЭСлари ва Асвон (БАР) учун ноёб пуржиналар тайёрлаб беришдан иборат катта вазифа турибди. Трубасозлар 200 ва 300 минг киловатт қувватга эга бўлган пар турбиналари сериясини тайёрлаб берадилар.

Суратда: токарь П. Кузмин (ўнгда) ва ишчи О. Васильев 300 минг киловатт қувватга эга бўлган турбина учун паст босимли ротор тайёрлашаяпти.

П. Федотов фотоси, ТАСС фотохроникаси.

Иқтисод қилиш ва тежамкорлик кўриги

ҲАР БИР СЎМНИ ЎЗ ЎРНИДА САРФЛАЙЛИК

Владимир Ильич Ленин ўзи ҳамда жамият бахт саодати учун меҳнат қилаётган озод ишчининг тежамкорлигида коммунизмнинг жонли тимсолини кўрди. Коммунизм, деган эди В. И. Ленин, оддий ишчилар меҳнат унумдорлигини ошириш ҳақида, ҳар бир пуд донни, кўмирни, темирни ва бошқа маҳсулотларни сақлаш ҳақида фидокорона ғамхўрлик намуналари кўрсатаётган жойда бошланади. Бу тежалган маҳсулотлар бирон бир ишчининг шахсий мулки эмас, балки бутун жамоатчиликка тегишлидир.

Экономика тараққиётидаги ютуқлар халқ турмуш шароитининг тобора яхшиланиб бораётганлиги билан чамбарчас боғлиқдир. Бу катта куч-ғайрат, юксак меҳнат активлиги, чуқур манфаатдорлик ва энг аввало меҳнатда иқтисодий самаралар беради.

Шу кунларда шаҳардаги корхоналар ва қурилишларда, транспорт ва алоқа ташкилотларида моддий маблағлардан, меҳнат ресурслари ҳамда пул маблағларидан янада оқилона фойдаланиш учун бошланган ҳаракат янада кенг қулоч ёзмоқда. Шаҳар ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «Республика халқ хўжалигида иқтисод қилиш ва тежамкорликнинг оммавий кўригини ўтказиш тўғрисида»ги қарорига амалий иш билан жавоб бермоқдалар.

Ишлаб чиқаришнинг барча звеноларида хўжалик ҳисоботи кенг жорий этилмоқда. Халқнинг ҳар бир сўми имконият борича ўз ўрнида ишлатилиши учун қизғин кураш олиб борилмоқда. Меҳнаткашлар ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш — коммунизм моддий-техника базасини вужудга келтиришнинг негизи эканлигини яхши тушунадилар.

Коллективларнинг экономикани юксалтириш, моддий ресурсларни тежаб-тергаб сарфлаш йўлида олиб бораётган бу катта юришида халқ назоратчилари зиммасига муҳим вазифалар юклатилган. Улар партия ташкилотларининг жанговар ёрдамчиларидир.

Масалан, Лак-бўёқ заводида назоратчи ишчилар коллективлари бу ишда фаол қатнашганлиги натижасида ўтган йили корхонада самарасиз харажатлардан 54 минг сўм тежаб қолинди. 14 минг сўмлик моддий маблағ запаси тежаб қолинди. Бундан ташқари 156 минг киловатт-соат электр қуввати ҳамда 231 шартли тонна ёқилғи тежалди.

Ёки бошқа бир корхона — экскаватор заводини олиб кўрайлик. Бу корхонада ўтган йили пландан ташқари олинган даромад 15 минг сўмни ташкил қилди, 150 минг тонна металл тежаб қолинди.

Биргина Ленин районида халқ контроли комитетининг таклифи билан ўтган йили маъмурий идора бошқарув аппаратида 43 та ўриннинг қисқартирилишига эришилди. Бу билан давлатнинг 29 минг сўм маблағи тежаб қолинди. Ишлаб чиқариш ва аҳолига хизмат кўрсатиш тармоқларида иқтисод қилиш ва тежамкорлик учун курашни тобора кенг йўлга қўйишда кенг меҳнаткашлар оммасини жалб қилмасдан иш олиб бориш мумкин эмас.

Трактор-йиғув заводида ана шу муҳим ишга етарли эътибор берилмаётир. Бу корхонада металл ва ёғоч чиқиндиларига хўжасизларча муносабатда бўлишмоқда. Ёки подшипник ва «Ташхимсельмаш» заводларини олиб кўрайлик. Бу корхоналарда электр қуввати ва ёқилғи кўплаб исроф қилинмоқда.

Халқ контроли Комитетларига кўмаклашувчи постлар ва группалар бундай исрофгарчиликлар билан нега муроса қилиб келадилар?

Ҳозирги кўрик иқтисод қилиш ва тежамкорлик учун олиб борилаётган курашда ҳамма коллективларнинг ташаббускорлигини ошириши керак.

Кўрик қатнашчилари моддий бойликларни сақлаш ва улардан фойдаланишни тартибга келтиришда, маҳсулот ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлмаган харажатларни, исрофгарчиликни, бракни қисқартиришга, меҳнат унумдорлигини оширишга, ишлаб чиқаришни такомиллаштиришга ва шу кабиларга асосий эътиборларини қаратишлари керак.

Бу кўрикнинг муваффақиятли ўтиши кўп жиҳатдан унга қанчалик тайёргарлик кўрилганлигига боғлиқдир. Ҳар бир раҳбар ва ҳар бир меҳнаткаш оммавий кўрикни ўтказиш тўғрисидаги Низомни пухта билиб олиши керак. Барча корхоналар ва ташкилотлардаги кўрик комиссиялари жанговар штабга айлансин. Улар партия ташкилотлари раҳбарлигида белгиланган тадбирларни турмушга активлик билан тадбиқ этилишини таъминлашлари лозим.

Ишчилар коллективларига кўрикнинг мақсад ва вазифалари чуқур тушунтирилиши, кўрик комиссиялари аъзоларининг вазифалари аниқ белгилаб берилиши, кўрикнинг барча қатнашчиларига тўла тушунча берилиши, таклифларни тўплаш ва уларни амалга ошириш керак.

«Кўрик ойнаси» ташкил этиш, иқтисод қилиш учун олиб борилган юришнинг натижаларига бағишланган фотомонтажлар ва деворий газеталар чиқариш мақсадга мувофиқ бўлади. Кўрикда фаол қатнашганларни рағбатлантириш керак.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети бюросининг қарори билан кўрикни ўтказувчи шаҳар комиссияси тузилди.

Барча район партия комитетларида актив йиғилишлари бўлиб ўтди. Бу актив йиғилишларида ташкилий масалалар муҳокама этилди. Кўрикни ўтказувчи район комиссиялари тузилди. Бу кўрик комиссияларига район партия комитетларининг секретарлари бевосита раҳбарлик қиладилар.

Шаҳар халқ назоратчилари ҳозирда моддий ресурслар, ишга туширилмаган ускуналар ва шу кабилар юзасидан тўпланган рўйхатларнинг тўғрилигини текшириб кўриш билан шуғулланмоқдалар.

Республикада ва шаҳарларда иқтисод қилиш ва тежамкорлик учун катта юриш бошланди. Совет ҳокимиятининг 50 йиллигигача халқ хўжалиги учун миллионлаб сўмлар тежалади, моддий-техника ресурсларининг самарадорлиги ошади.

Ҳар бир меҳнаткашнинг иқтисод қилиш ва тежамкорлик учун бўлган юришда шахсий ҳисса қўшишига, гражданлик бурчига ҳамда юксак меҳнат унумдорлигига эришиш ҳар бир кўрик қатнашчисининг шиори бўлиб қолиши керак.

Р. КАРАПЕТОВ,
Шаҳар халқ контроли комитетининг раис ўринбосари.

Республика лойиҳалаш институти «Узгоспроект»нинг 4-шаҳар қурилиши бўлими бир группа лойиҳачилари шу бўлим бош архитектори В. Березин раҳбарлигида Чилонзорнинг «В» районида янги 21-микрорайон лойиҳасини ишлаб чиқдилар. 21-микрорайон аҳоли яшайдиган энг катта массивлардан бири бўлади. Унда 62 минг квадрат метр ҳажмида турар-жой бинолари, маданий-маиший объектлар ва болалар муассасалари қурилади. Массивда 6900 киши яшайди.

Суратда: Шу микрорайон лойиҳасининг бир группа ёш авторлари — техник архитекторлар (чапдан ўнгга) В. Трибунский, К. Ғаниев ва Б Шералиев иш устида.

М. Нуриддинов фотолари.

ФЕСТИВАЛЬ ТАРАДДУДИ

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги ва доҳий Лениннинг туғилган куннинг 100 йиллигига бағишлаб ўтказиладиган Бутуниттифоқ бадиий ҳаваскорлар фестивалига Чилонзор район Алишер Навоий номидаги маданият уйининг бадиий ҳаваскорлари ҳам муносиб тайёргарлик кўрмоқдалар.

Маданият уйи қошида музика, ўйин, драма тўгараклари мунтазам ишлаб келмоқда. Бу тўгаракларда 120 дан ортиқ ҳаваскор қатнашмоқда. Уларнинг кўпчилиги ўқувчи, студент, ишчи, зиёлилар бўлиб, бўш вақтларида маданият уйида санъат сирларини ўрганиш билан машғул бўлмоқдалар. Музика тўгараги «Ўзбекистон» вокал сюитасини тайёрламоқда. Рақс тўгараги эса «Ўзбекистон» рақс сюитасини ниҳоясига етказиш арафасида турибди.

Драма тўгараги коллективи фестивалга Островскийнинг «Пўлат қандай тобланди» асарини тортиқ қилмоқчи.

Айниқса яқинда ташкил этилган «Аския» тўгараги аъзолари 1917 йилдан 1967 йилгача бўлган даврни акс эттирадиган мавзуда аския тайёрлаб қўйишди.

Аҳил тўгарак аъзолари фестивалга танланган асарларини пухта, сермазмун, тайёрлашга уринмоқдалар.

Айниқса учинчи нон заводи ишчиси Р. Турсунов, «Ташсельмаш» заводи ишчиси М. Ҳакимов, 82-мактаб ўқувчиси К. Яхёева, 95-мактаб ўқувчиси М. Боймуҳамедова ва Тошкент Политехника институтининг студенти А. Тўраевлар ҳақиқий талант соҳиби эканликларини саҳнада намойиш этмоқдалар.

Шунингдек, яқинда ўз ишини бошлаган ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестрида 30 дан ортиқ ўқувчилар қатнашмоқда. Бўлажак оркестр созандалари ҳозирча нотани ўрганиш билан шуғулланмоқдалар. Уларга консерваториянинг 2-курс студенти С. Муҳамедов раҳбарлик қилмоқда. У ўз билимини ёшларга ўргатиш мақсадида жамоатчилик асосида иш олиб бормоқда.

Маданият уйи бадиий ҳаваскорлари фестивалда муносиб ўринларни эгаллашига ишончимиз комил. Чунки ҳар бир ҳаваскор ўз устида ишлаб, репертуарини бойитиш учун доимий изланишда.

У. ТОҲИРОВ.

ИНСОН ОДОБИ БИЛАН...

ИБО-АНДИША КЎТАРИЛМАСИН

Майинлик бирла ўтса рўзиғоринг,
Дағаллик бузмагай сабру қароринг.
Абу Шукур БАЛХИЙ.

Тил борки, бол келтиради, тил борки бало келтиради. Тиғ ярасидан тил яраси ёмон, деб билган халқимиз одамнинг тинч фароғатда яшаши, шахсий ҳаётда бахтиёр бўлиши кўп жиҳатдан унинг тарбиясига боғлиқ эканини ҳам яхши тушунади. Чиндан ҳам кишининг феъл-атвори бахтига таъсир этади.

Ота-боболаримиз тарбия беришда бутун инсоният тажрибасида орттирган воситалардан фойдаланиб, ўз фарзандларини меҳнат қилишга, тартиб-интизомга, тил одобини сақлашга ўргатиш учун ўзлари намуна бўлишга ҳаракат қилганлар. Ибрат — бу тарбия ишимизда жуда муҳим роль ўйнайди.

«Тошкент оқшоми» редакциясига келган кўп сонли хатлар орасида келинлардан келган хатлар ҳам бор. Ҳақиқатан тушинмаган, зарарли сарқитларга ўралашиб қолган баъзи ота-оналар ўзлари билан ёшлик, гўзаллик, куч олиб келган келинларини «болам» деб бағриларига босмай, кўп озар бериб, ширин ўтадиган умрни аччиққа айлантириб юборадилар. Арзимаган бир нарсани баҳона қилиб жанжал кўтарадилар. Ҳатто ёлғон қўшиб қилмаганни қилди, айтмаганни айтди, деб, ўғлига чақадилар. Бу ҳақда Зуҳра исмли келин ёзибди. Икки болам бор, дейди у. Нима қиларимни билмайман. «Тошкент оқшоми» газетасида ёзилаётган одоб тўғрисидаги жуда қимматли сўзларни қўни-қўшниларимиз билан ўқиб хурсанд бўлиб фикрлашамиз. Менга ўхшаган қайнонасидан куйганлар бордир. Шу ҳақда ҳам ёзсаларчи, дейман. Ота-онам ёшлигимда ўлиб кетгани учун мени тоғам қиз қилиб узатдилар. Билмайман етим, сўроқчи, йўқловчиси йўқ, деб шундай азоб берадиларми. Бир замонда чиққан қўшиқни эшитгандим. Қайнонам чақма-чақарлик қилгани сари ўша қўшиқ эсимга тушади.

Қайнонам қайнаб туради,
Тилини қайраб туради.
Ўғли бозордан келса,
Юрагим ўйнаб туради.

Мен қадимгилардай бозорликқа қараб ўтирмайман, ҳисобчи бўлиб ишлайман. Мени кечирасизлар, жонимдан тўйганимдан ёздим. Қайноналарнинг ҳам ёмонини одобга ўргатиб бўлармикин? Ўғиллари ҳам икки гапнинг бирида «Хотин топилади, она топилмайди», деганлари деган.

Кўп хатларда ҳали ҳам маънавий хаста кишилар борлиги, ярамас хулқлари билан бошқалар роҳатини бузаётган, иккиюзламалик билан, сўз юритадиган одамлар борлигини ёзишади. Қайнона-келинлар ўртасини бузаётган, ҳатто оилаларнинг бузилиб кетишига сабаб бўлаётган баъзи бировларнинг борлиги, уларнинг сўзига лаққа ишонадиган эрлар, қайноналарнинг берган озорини хотин-қизлар советининг аъзоларидан Саври Ҳакимова ёзади.

Бир кичик келин ёзади, икки овсин аҳилмиз. Аммо қайнотамиз шундай сўкағонки, қайнонам бечора юрак ўйноғи бўлиб қолган. Куйгани, ҳам, ўлгани ҳам шу болаларига «илоҳим отангдан беш кун ҳам бўлса кейин қолиб озроқ кун кўрайда!» дейди. Қайнотамнинг кўзларига кўринмай қўя қолайлик деб бекиниб турсак, қайга йўқолдиларинг балога йўлиққурлар, қирилдиларингми?! деб бақиради. Қайнотам сўкиш бошласа қўшнилар радиони баланд қилиб қўйиб юборади. Унинг сўкишларидан ҳамма безор.

Болаларимиз бобосига ўхшаган сўкағон бўлмасин деб қўрқамиз. Туриб-туриб ўғиллари оталарига ачинади. Нега деганингизда тилининг ёмонлигидан ҳеч кимдан яхши сўз эшитмайди.

Ҳожарой деган келин қайнонасининг «қарғиш қопи» эканлигидан нолиб ёзади. Оғзиларидан чиққани: «Балога учрагур қўшнилар, бир лаҳзаликка йўлиққурлар! Қора ернинг қаърига боргур қудам! Сочинг тахтада ёзилгур келин!» каби қўланса қарғиш бизнинг қайнонадан оз чиқмайди. Охори тўкилмаган қарғишларнинг ҳар кун янгисини эшитамиз. Ўғиллари: «Қарғаса ҳам ишинг бўлмасин, қулоғингни кар қилиб юравер! Қарғаган билан ўлиб қолмайсан!» дейди. Умуман бировнинг яхши томонини сира айтмайди. «Дадажон бойваччанинг лаби дўрдоқ ўғли ҳовли тўйи қилар эмиш». «Келинлик ярашибди, деб мунча мақтайсан, келин бўлмай ўлсин, бузуқ кўприк-ку!» «Санамнинг зоғора бет келини бичиқчига теккан экан». Мана шу юқоридаги гаплар бир нонушта вақтида айтилган сўзлар. Мен бир илож қилиб кўникдим. Қайнонам қарғай бошласа, мен нон еявераман. Аммо гуноҳсиз болаларимни қарғасалар ҳеч чидай олмайман, натижада мен ҳам айтишоқ бўлиб қолдим. Сизлардан илтимосим, ширин тиллик, хушмуомалалик ҳақида кўпроқ ёзинглар! Дилозор қайноналарга зора таъсир этса, деб илтимос қилади.

Олий ўқув юртида дарс берувчи келин редакцияга хат ёзиб, қайнонасининг ёш бўлса ҳам келинга ёрдам бермаслиги, ялқовлиги ҳақида ёзади. Одатда эрталаб ўрнидан туриб юз-қўл ювилгандан кейин, салом берилади. Биз турамиз, ювиниб-тараниб нонуштадан кейин ишга кетамиз. Лекин қайнонам ҳали жойларида ётаверадилар. Кўпинча уйғоқ ётадилар. Ўғиллари ҳам, мен ҳам «ётган кишига салом берсак бўладими, йўқми?» деб ўйлаб қоламиз.

Озодалик ҳам одобга киради-ку, менинг қайнонамнинг ётган каравотларининг ивирсиғига, кўрпа-тўшакларининг кирига қараб бўлмайди. Қиладиган ишлари қўшнима-қўшни юриш, телевизор кўриш холос. Биз кеч қолсак ҳам боламизни боғчадан олиб келмайдилар, дейди.

Азиз келинлар!

Аввало муросада ўртадан ҳаё, ибо пардаси кўтарилмасин. Агар одамда виждон, ҳаё, ибо, андиша бўлмаса юзи қоралик, юрак яралик бўлади. Ёмон хулқли киши ўзига ёмонлик қилади-ю, бошқаларга қандай яхшилик қилади. Қайнотанинг сўкағонлиги, қайнонанинг қарғиш қопи эканлиги чақмачақарлиги, дангаса, ишёқмаслиги — ҳаммаси ўтмишнинг ярамас сарқитлари бўлиб, тарбиянинг нотўғрилигидан мана шу кўйга тушиб қолганлар. Бундай ахлоқ қабул қилмайдиган хусусиятларни инсонпарварлик ғоялари билан тарбияланган совет кишилари рад этадилар. Сиз бу ярамас қарғиш, чақмачақарликларни душманликдан деб тушунманг, чиённинг ҳам чақиши душманликдан эмас, унинг характери шунақа.

Сиз ҳаётда ақл билан иш қилсангиз, яхшиликни қўлдан бермасангиз, фойдаси энг аввал ўзингизники. Мана шундай кишиларда қолган иллатлар билан кураш жамоатчиликнинг иши бўлиб қолди. Ҳар биримиз зарарли қолдиқларни тугатиш учун қўлни-қўлга бериб системали кураш олиб бормоғимиз лозим. Туркман шоири Озодий айтгандай, тугунни ечмоқ учун, чигилни очмоқ учун ҳамма бармоқ бирга ишлаши керак.

М. АЛАВИЯ.

ТУТАШ ТАҚДИР

XIX асрнинг ўрталарида Тошкент аҳолисининг аҳволи ғоят оғирлашди. Бунинг устига шаҳар ҳокимиятининг тез-тез ўзгариб туриши халқ бошига янада кўп жабр-зулм солди. Ўрта Осиёдаги Бухоро, Хива ва Қўқон хонликлари Тошкентни ўзаро талашиб, бир неча марта юриш қилдилар, халқни таладилар ва қирдилар. Аҳолининг бу хонликларга нафрати борган сари кучаяборди.

Бу вақтда Ўрта Осиё билан Россия ўртасида иқтисодий ва савдо алоқалари бироз жонланиб қолган бўлиб, бунга инглиз буржуазияси бор кучи билан қаршилик кўрсатмоқда эди. Чунки Англия узоқ вақтдан бери Ўрта Осиёни босиб олиш ва уни ўз мустамлакасига айлантиришга ҳаракат қиларди. Ўрта Осиёда, шу жумладан Тошкентда йил сайин русларга хайрихоҳлик билдирувчилар сони кўпаяборди.

60-йилларнинг бошида Россия ўзининг илгариги мақсади — Ўрта Осиёни бутунлай босиб олишни тез суратда амалга оширишга киришди ва бир қанча шаҳарларни олиб Тошкентга яқинлаша бошлади.

1864 йил сентябрида генерал Черняев Тошкентни олиш учун биринчи юришни бошлади, аммо бу юриш муваффақиятсизликка учради. Шундан сўнг Черняев яна бироз тайёргарлик кўриб 1865 йил 27 апрелда Тошкентга томон ўзининг иккинчи юришини бошлади. Бу вақтда Тошкентда ҳокимият Қўқон хонлигига хайрихоҳ бўлган кишиларнинг қўлида эди. Тошкентда Бухоро амири ва Қўқон хонлиги тарафдорлари ўртасида ўзаро кураш янада қизиб кетди. Рус аскарлари Қўқон хонлиги қўшинларини тор-мор қилди. Булардан фойдаланган Бухоро амирининг тарафдорлари давлат ўзгариши қилиб ҳокимиятни ўз қўлларига олдилар ва ёрдам сўраб, амирга мурожаат қилдилар.

16 июнда рус қўшинлари Тошкентга кирди ва эртасига шаҳар вакиллари Черняевнинг олдига бориб, Тошкент шаҳри 12 дарвозасининг олтин калитларини топширдилар.

Тошкент томон йўл олган рус қўшинларига қарши Қўқон хонлиги, Бухоро амирлиги ва шаҳар ҳокимининг аскарлари курашган бўлса, шаҳарнинг асосий аҳолиси бўлган меҳнаткаш омма руҳоний ва феодалларнинг «кофирларга» қарши «муқаддас урушга» чақиришига қарамай, унга аралашмадилар ва ўз эзувчиларига нафрат кўзи билан қарадилар. Хонларнинг ўзаро урушлари натижасида хонавайрон бўлаётган аҳоли учун тинчлик ва осойишталик зарур эди.

1866 йил 17 августда Тошкент аҳолиси Россия ҳокимияти вакилларига шаҳарни Россия составига қабул этишни сўраб ёзилган илтимосномани топширди. Орадан бирнеча кун ўтгандан сўнг (29 августда) Тошкент аҳолисига уларни Россия тобелигига қабул қилганлиги расмий равишда эълон қилинди.

Тез орада Туркистон генерал-губернаторлиги ташкил қилинди. Бирин-кетин Ўрта Осиёнинг бошқа шаҳарлари ҳам Россияга қўшилди. Тошкент эса бепоён ва кўп миллатли Туркистон ўлкасининг пойтахтига айланди.

Тошкентнинг Россияга қўшилиши ғоят катта аҳамиятга эгадир. Шаҳар аҳолиси Бухоро, Хива ва Қўқон хонликлари томонидан таланишига Ўрта Осиёдаги феодал тарқоқликка, феодалларнинг доимий ўзаро урушларига хотима берилди. Россия билан иқтисодий ва маданий алоқалар кенгайди, маҳаллий халқ инглиз империализми сиртмоғига тушишдан сақлаб қолинди.

Россияга қўшилиш билан ерли халқлар ҳаётида янги социал-иқтисодий давр бошланди. Туркистон Россиянинг капиталистик экономикаси таъсирига ва у орқали жаҳон капиталистик экономикаси системасига жалб қилинди.

Маҳаллий халқларнинг тақдири улуғ рус халқининг тақдири билан, жаҳон революцион ҳаракатининг маркази, ленинизмнинг ватани бўладиган Россия тақдири билан чамбарчас боғланди.

Шундай қилиб, Тошкент ва бутун Ўрта Осиёнинг Россияга қўшилиши билан бу ерда яшовчи халқлар тарихида янги саҳифа очилди.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

Назмихон

Республикамизда лойиҳалаш институтлари бўйича «Узгоспроект»да биринчи бўлиб ҳисоблаш маркази ташкил этилди. 1964 йили Назмихон шу ҳисоблаш марказига ҳисоблаш машиналари учун программа тузувчи группа инженери қилиб ишга ўтказилди. «Ўзгоспроект» ҳисоблаш марказида пойтахтнинг барча лойиҳалаш институтларидаги бино ва иншоотларнинг конструкцияларини ҳисоблаш ишларини бажаришни амалга оширади.

Қурилиш конструкцияларини электрон ҳисоблаш машинаси ёрдамида ҳисоблаб чиқиш натижасида ҳам ҳисоб жуда аниқ бажарилади, вақтдан анча ютилади.

Пойтахтимизнинг уй-жой ва турли объектлари қурилишида коммунист Назмихон Ортиқованинг ҳам ҳиссаси бор. У ўз касбини Холида Шокирхўжаевага ўргатиб, шогирд тайёрлаяпти.

— Мен бевосита бинокор бўлмасам ҳам ўзимни бинокор деб ҳисоблайман, — дейди Назмихон. — Чунки эндиликда бинокорнинг ишини электрон ҳисоблаш машиналарисиз кўз олдига келтириш қийин.

М. СУЛТОНОВ.

Муаззам Эшонхўжаева Тошкентдаги каноп фабрикаси ўраш цехининг пешқадам ўровчиларидан бири ҳисобланади. У мунтазам равишда смена ва ойлик топшириқларини ортиғи билан адо этиб, сифатли маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»ГА ЖАВОБ КЕЛДИ

ГРАФИК ШУНДАЙ ЭМИШ

Газетамизнинг ўтган йил 29 ноябрь сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган хабарда «Ташавтомаш» заводи посёлкасининг 1-маршрутида қатнаётган автобуслар бир меъёрда юрмаслиги, йўловчилар ранжиётганлари ҳақида ёзилган эди.

Тошкент шаҳар автомобиль тресги бошқармасидан жавоб келди. Унда жумладан бундай дейилади. Танқидий хабарда келтирилган фактлар тасдиқланди. Аҳволни тузатиш мақсадида 1-маршрутга тез юрар автобуслар қўйилди графиклар йўловчиларга қулай қилиб ўзгартирилади. Йўловчиларга қулайлик туғдириш учун бошқа тадбирлар ҳам белгиланмоқда.

ҚУРУВЧИЛАР МАЖБУРИЯТИ

Шу кунларда Чилонзорнинг «Ц» кварталида Тошкент уйсозлик комбинатининг Александр Новиков бошчилик қилаётган бинокорлар бригадаси ҳар қачонгидан ҳам зўр ғайрат билан ишламоқда.

Қўли гул бинокорлар ўтган 1966 йилда Чилонзорнинг 10-Д кварталида 2 та, 11-кварталида 4 та, «Ц» кварталида 4 та — умуман 480 квартирали йирик панелли уйлар қуриб, ҳаммасини аъло баҳолар билан топширдилар. Ҳозир бу уйларга кўчиб кирган аҳоли бинокорлардан жуда ҳам мамнун.

Беш йилликнинг иккинчи йилини қурилиш майдонида яхшигина ютуқлар билан бошлаган бу бригада аъзолари ўтган йил декабрь ойининг иккинчи ярмида 5 қаватли 120 квартирадан иборат 5-уйни қуришга киришган эдилар. Ҳозирги кунда бу шижоаткор бинокорлар ана шу бинонинг ярмини — яъни 60 квартирасини пардозлаш учун топширдилар. Бу тўғрида ана шу қурилиш бригадасининг бошлиғи А. Новиков қуйидагича ҳикоя қилди:

— Бригадамиздаги ишчиларнинг ҳаммаси ҳам ишчан, топширилган ишни аъло даражада бажаришади. Масалан электр пайвандчи Г. Терешипко, монтажчи П. Бенсюковларни олсак, уларнинг пайванд ёки монтаж қилган ишлари ниҳоятда сифатли бўлади. Н. Ғаниев, Р. Зарипова, А. Габдуллин каби моҳир бетончилар эса кунлик нормаларини 130—140 процентга етказиб адо этмоқдалар.

Ишнинг тез ва соз бўлишида кранчи М. Ҳолдаров ва Т. Кирақиналарнинг иши диққатга сазовордир. Улар қурувчиларни қурилиш материаллари билан таъминлашда бир зум тиним билмай ишлашди.

Агар биз бригадамиз бўйича ўтган йили 10 та уй-жой биносини қуриб улгурган бўлсак, бу йил Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги ҳамда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига ўзаро социалистик мусобақани яна ҳам қизитиб, бригадамиз бўйича йил охиригача 12 та уй қуриб бериш учун ҳаракат қилмоқдамиз.

И. ОБЛОЁРОВ.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

ОШХОНА ҲАНГОМАСИ

«Ташсельмаш» заводи қанчадан-қанча зангори кемаларни тайёрлаб, пахта далаларига жўнатади. Бу кемаларни яратишда кеча-кундуз тер тўкиб ишлаётган ишчи, инженер ва техник ходимларнинг хизмати катта, албатта. Биз бу хатимизда корхона иши тўғрисида эмас, балки ишчиларга маиший хизмат кўрсатиш тўғрисида гап юритмоқчимиз.

Заводнинг марказий ошхонаси бир йил деганда аранг ремонтдан чиқарилди. Шундай бўлса ҳам ишчилар хурсанд бўлишди. Улар овқат излаб, ошхонама-ошхона югуришдан тинамиз деб ўйлашди. Тўғри, кундуз куни ошхона анча дуруст ишлайди. Кечаси-чи? Тундаги сменага хизмат яхши дейиш қийин.

Корхонанинг биринчи ва бешинчи цехи ишчиларига сут берилиши керак.— Уларнинг касби шуни талаб қилади. Аммо бу цехда ишчиларни сут билан таъминлаш уёқда турсин, тунги сменада иссиқ овқат ҳам топиш қийин. Ишчилар нон-чой, колбаса билан тамаддиқ қилишга мажбур бўлишяпти. Колбасалар ҳам эски. Бешинчи цехда кўкариб кетган колбасани истеъмол қилган ишчиларнинг кўпи касал бўлди.

Бу ҳақда ишчилар комитетига, ошхона маъмуриятига бир неча бор мурожаат қилинса ҳам ваъдадан ишга ўтилмаяпти.

А. САЙДАЛИЕВ.

Атрофга боқинг

Соат тўртлар. 2-трамвайга «Спутник» остановкасида яхши кийинган тўрт йигит чиқди. Чиқишлари билан овозларини баралла қўйиб бошлашди ҳангомани. Бири олиб, бири қўйиб, хохолаб кулишар, гўёки улар ҳоли жойда эдилар. Суҳбатлари мазмунидан улар Ленин номли университет студентлари.

Йўловчилардан кексароқ аёл:

— Болаларим, сал секинроқ гаплашиб, секинроқ кулсанглар яхши бўлармиди,— деб уларга луқма ташлади.

— Холажон, бизга қиладиган насиҳатингизни келинингизга қиласиз,— деди йигитлардан бири. «Э, суҳбатнинг белига тепманг!» деб, ха-ха-хани яна авжига кўтаришди улар.

Вагондагилар ҳаммаси уларнинг қилмишидан ранжиди, десак муболаға бўлмас.

Айрим ёшларимизнинг жамоат ерларида юқоридаги каби ўзларини тута билмасликлари ўта кетган одобсизликдир.

С. СУЛТОНОВ.

Аҳоли миннатдор

159—қурилиш трестининг қўли гул бинокорлари Улуғ Октябрь революциясининг 50 йиллиги ҳамда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, қурилиш майдонида самарали ютуқларни қўлга киритмоқдалар.

Меҳнатсевар коллектив Геофизика трестининг ишчи ва хизматчилари учун 8 та 2 квартирали «коттедж» типидаги уйлар ҳамда 3 та 8 квартирали, 1 та 6 квартирали турар жой биноларини қуриб фойдаланишга топширдилар.

Шунингдек, ана шу трест коллективи учёт-кредит техникумининг студентлари учун ҳам 411 ўринли ётоқхона биносини қуриб бердилар.

1939 ЙИЛ

31 ДЕКАБРЬ. Катта Фарғона каналининг тантанали очилиш маросими бўлди.

* * *

Республика пахтакорлари давлатга 1 миллион 582,8 минг тонна пахта сотдилар. Ҳосилдорлик гектар бошига 17,3 центнерга етди.

* * *

Ойбекнинг «Қутлуғ қон» романи босмадан чиқди.

* * *

Нью-Йоркдаги жаҳон виставкасида ўзбекистонлик сўзана усталарининг «Ўзбекистоннинг ўтмиши», «Икки беш йиллик якунида Ўзбекистон ССРда қурилиш», «Ўзбекистон ССР учинчи беш йилликда» ва бошқа бадиий буюмлар намойиш қилинди.

* * *

1899 йилда очилган Янги Марғилон (Фарғона) шаҳар кутубхонаси базасида Фарғона область кутубхонаси ташкил этилди.

* * *

Хива шаҳар кутубхонаси базасида Хоразм область кутубхонаси ташкил этилди.

* * *

Қорақалпоғистон АССР Халқ Комиссарлари Совети қошида Тил ва адабиёт илмий-текшириш институти ташкил этилди.

1940 ЙИЛ

1 ЯНВАРЬ. Қувасой ГРЭСи тўла ишга туширилди. Фарғона водийсининг Жанубий-шарқидаги шаҳар ва қишлоқлар арзон электр қувватини ола бошладилар.

5 ЯНВАРЬ. Бекобод районида Юқори-Уяз канали қурилиши бошланди. Бу каналнинг узунлиги 39.5 километр бўлади.

9 ЯНВАРЬ. Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари Совети қошидаги фан комитети базасида СССР Фанлар Академиясининг Ўзбекистон филиали ташкил этилди.

25 ЯНВАРЬ. Тошкентда Ўзбекистон Олий ўқув юртлари тил ва адабиёт кафедралари ходимларининг биринчи республика конференцияси очилди.

25 ЯНВАРЬ. Тошкент — Искандар посёлкаси («Чирчиқстрой»нинг бош иншооти) маршрути бўйлаб мунтазам автобус қатнови йўлга қўйилди. Биринчи куни «ЗИС-16» маркали иккита автобус қатнади.

25 ЯНВАРЬ. Тошкентда Ўрта Осиё Давлат университетида Ўзбекистон Олий ўқув юртлари математика кафедралари ходимларининг биринчи республика конференцияси очилди.

ЯНВАРЬ. Тошкентда Ўзбекистонда биринчи зоология магазини очилди.

5-9 ФЕВРАЛЬ. Тошкентда Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илғорларининг республика кенгаши бўлиб ўтди

7 ФЕВРАЛЬ. Тошкентда пахтачилик районларида қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандалари ва касалликларига қарши кураш бўйича Бутуниттифоқ кенгаш ва В. И. Ленин номли қишлоқ хўжалик Фанлар Академияси ўсимликларни ҳимоя қилиш секциясининг VIII пленуми очилди.

12 ФЕВРАЛЬ. Наманганда 25 минг кишилик митинг бўлиб ўтди. Бу митинг Шимолий Фарғона канали қурилишининг бошланишига бағишланган эди. 15 февралда бу канални қавлаш ишлари бошланди.

15 ФЕВРАЛЬ. Фарғона шаҳрида Жанубий Фарғона канали қурилиши бошланишига бағишланган митинг бўлди.

15 ФЕВРАЛЬ. Наманганда рус ва ўзбек тилларида «Шимолий Фарғона канали» газетасининг биринчи сони чиқди.

17 ФЕВРАЛЬ. «Жанубий Фарғона канали» газетасининг биринчи сони чиқди.

18 ФЕВРАЛЬ. Тошкентда болалар темир йўли биринчи навбатининг қурилиши бошланди.

18 ФЕВРАЛЬ. Тошкент канали қурилиши бошланди. Биринчи куни канал қавлашга Пскент ва Оҳангарон районларидан 10 минг колхозчи чиқди.

20 ФЕВРАЛЬ. СССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-текшириш институти Ленин ордени билан мукофотланди.

Суратда «Таштекстильмаш» заводи темирчилик пресс цехининг мастери коммунистик меҳнат зарбдори Раҳим Олимов.

Р. Олимов участкаси мунтазам равишда смена ва ойлик топшириқларини ортиғи билан адо этаётир.

Виктор ВИТКОВИЧ

ТОШКЕНТ МАКТУБЛАРИ

Ёзувчи Виктор Виткович ўрта Осиё Республикалари, баҳор ўлкаси Ўзбекистоннинг кишилари ҳақида «Узун хатлар» номли ҳикоя ва очерклар китобини ёзди. Биз унинг Тошкент ва тошкентликлар, шаҳримизнинг ўтмиши ва ҳозирги куни, муаммолари ҳақидаги ҳикояларини ўқувчиларимизга тақдим этамиз:

7 апрель 1964 йил.
Тошкент.

Қанча-қанча манзиллар, йўллар ортда қолиб кетди. Уйимда, Тошкентдаман. Кишилар болалик даврларини севишгандек мен Ўрта Осиёни яхши кўраман. Айниқса баҳорини. Кеча тунда-қиш эди. Автобус мени Москвадан Внуково аэродромига келтирди. Совуқ шамол эсар, енгил пальтода дигиллайбошладим.

Ёқаларини кўтариб олган москваликлар билан «ИЛ—18» олдида турдим. Қани энди трапни тезроқ келтираколишса! Ниҳоят самолётга чиқиб, ўриндиққа ўтирдим. Ўзимга — ўзим «Эрталаб баҳор ўлкасида бўламан»,— дедим.

Баҳор! Хаёлимда, ўсмирлик чоғларимда сафарга чиқиш олдидан минғирлаб юрадиган сатрлар жонланди:

Саёҳат иштиёқи тинчлик бермас юракка!

Оёқларим шошиб мени олға бошлайди!..

Бундан кўп йиллар муқаддам мен Тошкентда биринчи марта Катуллни ўқиган эдим. Юқоридаги икки сатр олдида «Биз осиёликларнинг шуҳратли пойтахтларига учяпмиз!.. деган сатр ҳам бор эди Бугун биз чиндан ҳам (Катуллда орзу қилинганидек) Осиё пойтахтларига учяпмиз. Дастлаб — Тошкентга.

Тун. Соат икки. Ҳаво булутли. Иллюминатор деразасига зулмат ёпишиб олган. На осмондаги юлдузлар, на ердаги чироқлар кўринади. Уйқу қочган. Киприклар энди илинаётганда стюардесса олма шарбати келтирди. Одат шундай. Ҳазиллашдик. Кўзлар юмилиб, энди мизғиётганимизда стюардесса яна уйғотди:

— Овқат тайёр!

Ажаб, пулини тўлаб қўйишгани учунми, ёки уйқусирабми, ҳамма, ҳатто хуррак отиб ётганлар ҳам кўзларини уқалаб, овқат еябошладилар. Сўнг чойхўрлик қилдик. Шу пайт тонг ҳам оқарабошлади. Дераза нимхуш кўк рангга бўялиб, пастда, олис-олисларда кўм-кўк кўл пайдо бўлди. Кўл қизғиш парчаларга бўлиниб, сўнг кулранг тус олди. Аста-секин атроф оқарди.

Самолёт ерга қўнишидан ўнбеш минут олдин Тошкент атрофидаги қишлоқлар кўзга ташланабошлади. Шундагина пастда қор борлигини билдим. Баҳор жуда кечикибдида!

Осмондаги булутлар чокидан йиртилиб, кўм-кўк осмоннинг бир парчаси кўринди. Ерга тўшалган қор ҳам олақуроқ бўлиб қолган, қирларда майса гилами ёйилабошлаган. Қайишларни ечабошладик.

Тошкент кўчаларидаги маржондек терилган дарахтлар, серҳаракат йўллар, завод трубалари билан самолётга пешвоз чиқди.

Шаҳарга таксида кетдим. Боғлардаги олича дарахтлари гулга бурканган. Агар уларнинг шохига яна иккитадан гуллаган навдаларни қўшиб қўйсангиз — унинг юқидан пахса деворлар босилиб қолиши аниқ. Шаҳар кўчаларидаги кўп дарахтлар пиндиқ отгану, ҳали япроқ ёзмаган.

У—бу жойда худди японлар чизган расмлардагидек хушбўй очбинафшаранг гулли бута ўсимликлари чаман бўлиб ётибди. Кўча муюлишларида гулчилар тўқима саватларига оловдек ёниб турган қизил лолаларни солиб қўйишган. Баҳор. Қарийб уч ҳафта кечикиб келаётган бўлса ҳам бу ерда баҳор нафаси уфуради.

Мана, Авиационний проездидаги боши берк кўча. Козловскийлар ҳовлиси. Қадрдон дўстларим — Алексей ва Галя билан қучоқлашиб кўришдим. Ҳарқандай оғир мушкул дамларда ҳам мен бу хонадондан бошпана топишимга ишонаман. Қалбимга қувонч дарёси қуйилиб кириб, кўнглим болалигимдагидек яйраб кетди.

Боғда ўтириб суҳбатлашдик. Гапимиз ҳеч тамом бўлмайди. Алексей студентлар билан машғулот ўтказгани консерваторияга кетди. Галя уй ишлари билан машғул.

Фунтик сер жунг хурпайган думини ўйнатиб, намли юмшоқ бурнини кафтимга тегизди. Қўлда ўргатилган лайлак — Гоппи бошини эгиб, менга ўз рақсини намойиш қиляпти. У фақат эркаклар олдида рақсга тушади.

Қушлар сайрайди. Мусичалар қанот ёзиб учади. Сувнинг ҳеч бир нарсага ўхшамайдиган афсонавий шипшиган товуши эшитилади. Қиш бўйи қуриб ётган ариқларга сув очишибди. Демак, чиндан ҳам баҳор бошланди.

8 апрель 64.

Эрталаб ўсмирлигим ўтган жойларни бориб кўрмоқчи бўлдим. Ҳамма воқеаларни эсламоқчи. Ўзимга ўша ўтмишдаги ёшликнинг кўзи билан қарамоқчийдим.

Фрунзе кўчаси. Бир қаватли уйлар, боғчалар. Деразаларда оқ панжаралар. Кўча бўйлаб чўзилиб кетган ариқчалар ёқасида қатор тераклар, акациялар. Мен шу кўчада яшаганман.

Ҳув, ана у ҳовлида сарой бор. Ўша ерда «пичоқотар» ўйнардик. Пичоқча ҳавода айланиб-айланиб, учи билан ерга суқилиши керак. Сарой орқасидаги дарахтзорда яширмоқ ўйнардик. Бир кун теракнинг шохига яшириниб, йиқилиб кетганим эсимда. Шохлардан-шохларга урилиб, Оқ-қўрғон ариғига тушдим. Бутун танам сувда-ю, бошим кирғоқда. Бахтда бу ҳам! Чалқанча ётибман. Аъзои-баданимдан жон чиқиб кетгандек қимирлайолмайман, кичқирай десам товушим чиқмайди. Қўрқиб кетдим. Хайрият, орадан бир неча дақиқа ўтгач совуқ сувда таним ҳаракатга келди.

Шу ердаги Долинск кўчасида умримда биринчи марта туҳматга қолганман. Қўшниларимиз мени, пул ўғирладига чиқаришган. Туҳмат, адолатсизлик ёмон бўларкан. Бу менга шунча алам қилганки, ҳали-ҳали унутаолмайман. Ўшанда ҳечким менга ишонмаган, «Шу дайдидан бошқа ким ўғирларди!» дейишган эди.

Чиндан ҳам ота-онам ўлгач мен Одессада дайдиб юрганман. Сўнг Қизил армиянинг озиқ-овқат пунктларида овқатланиб, Россияни яёв кездим. Свердловскка (у пайтда Екатеринбург деб аталарди) келдим. Отамнинг биринчи хотинидан бўлган опамни ахтариб топдим. Онаси билан тураркан. Мени ўз қарамоқларига олишди. Лекин улар тез орада мени интернатда қолдириб, Тошкентга кўчиб кетишди. Қиш ўтгунча туриб, май ойининг охирларида мен ҳам Тошкентга қочиб кетдим. Ўша йиллари Волга бўйиларида очлик бўлиб, ҳамма «Нон шаҳри — Тошкент»га югураётган кезлар эди.

Йўлда мени бир ҳарбий фельдшер боқиб борди. У хотини ва икки боласи билан Челябинскдан Тошкентга ишга бораётган экан. Июнь қуёши вагонларни қизитиб юборди. Йўлда икки ҳафта роса «пишдик». Афсуски, ўша меҳрибон фельдшернинг исми-шарифи эсимда қолмабди. Қизининг отини аниқ биламан — Светлана эди.

Опам Долинск кўчасида турарди. Уларникида турабошладим. Орадан бир неча кун ўтар-ўтмас қўшнилар мени «ўғри»га чиқаришди. Шу алпозда опамнинг эрини Москвага ишга ўтказишди. Улар кетишди. Мен мактабни тамомлаш учун Тошкентда қолдим. Ниёзбекка кўчиб бориб, катта боғдаги бир уйчада яшайбошладим. Ҳозир у ерда боғ ҳам, мен турган уйча ҳам йўқ. Икки қаватли уйлар қуриб юборишган.

Уйчам афсонавий бир жой эди. Унда ёғоч каравот билан кўрпа-ёстиқ бор эди. Деворга эса менинг бирдан-бир бойлигим — рангли иплардан тўқилган ўзбек сўзанаси осиғлиқ.

Ҳар кеч ётиш олдидан сўзана орқасида чаён йўқмикан, деб қарардим. Кимдир менга, агар чаённи уйда ўлдирсанг бошқаси ўч олгани келади, деб тайинлаган эди. Шу сабабли мен агар чаённи кўрсам аввали уни полга уриб туширардим. Сўнг ботинка ёки чўп билан боққа улоқтириб, уйдан узоқроқ жойда ўлдирардим. Бир кун кўрпамга чипор илон кириб ётган экан. Лекин мен Чирчиқдан илон тутиб, улар билан қандай «муомала» қилишни ўрганиб олган эдим. Тутган илонларимизни музейга, университетга сотардик.

Шундай қилиб уйчада мустақил яшайбошладим. Эрталаб ишлаб, тушдан кейин мактабга борaман. «Туркестанская правда»ни сотардим. Ўзбекларнинг боғларида ишлаб, мева терардим. Бир марта Чиноздан Казалинскка-ча олтита қайиқни ҳайдаб борганман. Ўрта Осиёнинг катта дарёси — Сирдарёда икки ҳафта ҳар хил саргузаштларга учраб, қамишлар орасидан сузган эдик.

Воскресенск бозорида (ҳозир Алишер Навоий номидаги опера театрига кириладиган жой ва фонтан ўрнида) савдо дўконлари бўларди. Бозорда ўша пайтларда пилдироқ ўйини жуда авж олиб кетарди. Қиморбозлар қизишиб қимматбаҳо нарсаларни ҳам ғаровга қўйиб юборишарди. Лекин энг яхшиси «жуфт» ва «тоқ»қа ўйнаш эди. Бунда ютуғинг ҳам озроқ, ютқазсанг ҳам бармоғингни бурнингга тиқиб қолмайсан.

Биринчи кун мен шу усул билан беш сўм ютдим. Бу пулга ўн кун овқатланишим мумкин. Эртаси куни яна қўлим баланд келди.. Қувонганимдан, энди «Туркестанская правда»ни сотмай, қиморга уриниб кетмоқчи бўлдим. Лекин шу пайт тотализаторнинг хўжайини (НЭП даври эди) менинг қулоғимдан чўзиб, ташқарига судраб чиқди:

— Ҳа, тирранча, агар бу ерга яна қадамингни боссанг...

У сўзини тамомламай, қулоғимни шундай бурадики, тавбамга таяниб қочиб кетдим. Шундан буён биламан: ҳамма гардкамчи ўйинлар овсар, соддавор одамларни алдаш учун чиқарилган...

Бундан бошқа ҳам ўйин-томошалар кўп эди. Масалан товушсиз кино. Ўн олтига етмаган болаларни кўп фильмларга қўйишмасди. Мен симёғочнинг учига чиқиб, шаҳар боғидаги ёзги «Хива» кинотеатрида намойиш қилинган «Ҳинд турбати» ва «Атлантида»ни кўрганман.

Тошкентнинг эски шаҳарларида сайр қилишни жуда яхши кўрардим. Ўрдадаги нонвойлар дўконидан нарига ўтишингиз билан «Минг бир кеча» оламига кириб бораётгандек сезасиз ўзингизни. Тўғри, Шайхантоурда ўша пайтларда ҳам бир издан трамвай қатнарди. Ҳуркоғ эшак минган кишилар трамвай ўтиб кетгунча чеккароқда туришарди. Шайхонтоур кўчаси жуда тор бўлган. Шу трамвайни демаса бу чинакам ўрта аср шаҳри эди.

Кўчаларда паранжи-чачвон ёпинган хотинлар соядек жим юришади. Ўсмирлик чоғимда бирорта ҳам ўзбек қиз ё жувоннинг юзини кўрган эмасман. Шу сабабли паранжи ёпинганни кўрсам — унинг ичида ҳури-лиқо яширингандек туюларди менга.

Муаззинлар миноралapга чиқиб, мусулмонларни намозга чақиришарди. Темирчи ишдан тўхтаб, намоз ўқиш учун остига шолча тўшайди. Бозор сартароши саждага бош эгади. Бозорда сайр этиш жуда завқли. Тушингда кўрмаган, хаёлингга келмаган нарсаларни кўрасан бу ерда. Машкоп мешдаги сувни шундай усталик билан сепадики, унинг ҳар бир томчиси симобдек алоҳида-алоҳида сочилиб, чангни босади.

Чойхонада ўтириб, беданабозларнинг тортишуви, қушларнинг «патир-путур» «жанги»ни томоша қилиш ҳам завқли. Ён томонда бир олифта бошига салла ўраш билан машғул. Билағонроқ қария унга қандай қилиб ўрашни ўргатиб туради.

Гоҳо бўйнига сиёҳдон осиб, қўлида қамиш ручка кўтариб юрган мирзонинг ишини кузатардим. У араб ҳарфида бировга шикоятнома, бировга муҳаббат мактублари ёзиб бериб, ҳожатини чиқарарди. Ўзбек хотин-қизлари у пайтларда ёзув-чизувни билишмасди. Шу сабабли улар сафарга кетган эрлари ёки севган ёрларини соғинганда хат ўрнига бир сиқим сомон билан, бир бўлак кўмир юборишаркан. Бу — йўлингга кўз тутиб, сомондек сарғайиб, кўмирдек чуркаб кетдим, деган маънони билдирган.

Ўзбекларнинг ҳаётида янгилик шабадаси ўша пайтдаёқ эса бошлаганини мен энди тушундим. Лекин Тошкентнинг янги шаҳаридан Эски шаҳарга томошабин бўлиб борган биз рус болалари ўша пайтда кишиларнинг ғам-ғуссасини ҳам, фожиасини ҳам, курашини, янги ҳаётга талпинишини ҳам, халқ ҳаёти қатламларида туғилаётган янгилик куртакларини ҳам кўраолмаган эдик. Бунга фаҳмимиз ҳам етмаган.

Бизлар кийим-кечакларни кўрганмиз-у, Эски шаҳарнинг юрагини кўра олмаганмиз. Лекин кийим-кечаклар чиндан ҳам лол қоларли даражада хилма-хил, ранго-ранг эди.

Арслонов карвони.

1924 йилнинг ёзи. Янги шаҳардаги Пушкин кўчаси ўша пайт ҳам ҳозиргидек кенг эди. Лекин кўп қаватли уйлар қурилмаган, кўчаларда гулзорлар бўлмаган. Сергиев черкови билан Дарҳон ариқ оралиғига асфальт ётқизилмаган эди. Фақат трамвай йўлининг икки томони текис бўлиб, ўрта чанг-тўзон эди.

Бир куни мактабга бораётганимда ён томондаги тор кўчадан Пушкин кўчасига чанг-тўзон булути сузиб чиққанини кўрдим .Чанг булути бурқалиб, теракларнинг учигача ўрмалаб чиқди-да, сўнг Пушкин кўчаси бўйлаб оқабошлади. Чанг булутининг олдида хоразмча қизил чакмон кийган отлиқ бормоқда. «Булут» орасидан арава ғилдиракларининг ғичир-ғичири, туя қўнғироқларининг ёқимли жаранги, шодон товушлар, кулги эшитилади. Сўнг чанг орасидан олдиндаги отлиқлар, туялар, қўқон-аравалар сузиб чиқишди.

(Давоми бор).

Китобхонлар

китоб ҳақида

«АССАЛОМ»

Яқинда «Ёш гвардия» нашриёти Ғулом Исмоиловнинг «Ассалом» номли шеърлар тўпламини шеърият мухлисларига тақдим этди. Бу тўплам муаллифнинг илк ижодидан намуналардир. Тўпламдан лирик ва сатирик шеърлар, эпиграммалар жой олган. Ғ. Исмоилов ўз шеърларида ёш ишчиларнинг фидокорона меҳнатини, замондошларимиз кайфиятини, давримиз мадҳини завқ билан тараннум этади. Унинг «Меҳнат тонги», «Бахт калити», «Ҳаёт», «Наққош», «Онага хат» номли шеърлари шулар жумласидандир.

Тўпламдан жой олган эпиграммалар ҳам давримиз учун характерли мавзуларни ўз ичига олади. Шоир кишилардаги баъзи бир ёмон иллатлардан кулади.

Тамагир, бахил, лаганбардорларни аччиқ сатира ўтига олади. У, айниқса, «Танноз» эпиграммасида бир ишёқмаснинг ички дунёсини ихчамгина ифодалайди:

Ишдан қочиб дипломли танноз,
Маникюрин, ҳуснин сўзлайди.
Шаҳар бўйлаб кезиб ўзига —
Ведомостдан куёв излайди.

Шунингдек, шоир ялқовларга ҳам муросасиз:

— Салқин жойда ён бошлаб,
Қорин силаб, бош қашлаб,
Ошга нўз қирин ташлаб,
У ким ётар ёр-ёр?!
— Номи Ялқовбой, касби —
Айёр ётар ёр-ёр...

Шеъриятда йўллар текис бўлмайди. Бу йўлни ҳақиқий талант эгасигина босиб ўтиши мумкин. Ғ. Исмоилов ҳам шундайлардан бўлишини истар эдик.

Э. ҲАСАНОВ,
студент.

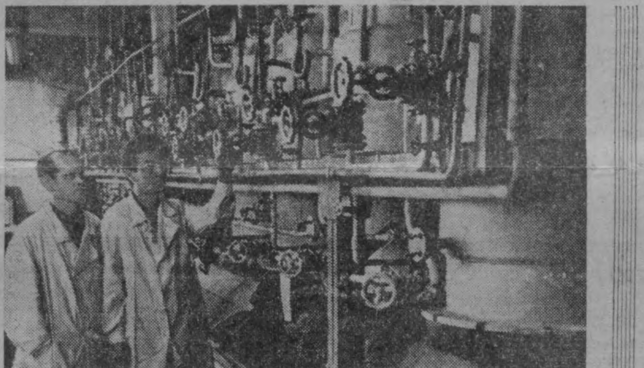

Суратда: Тошкент химия фармацевтика заводининг суюқ дорилар ишлаб чиқарувчи Гален цехидаги аппаратлар. Сменада илғор аппаратчилардан Рауф Кулунчаков ва Обид Зоҳидовлар навбатчилик қилаётирлар.

М. Нуриддинов фотоси.

НЕГА ЮРАК УРМАДИ?

УРГАНЧ, (ЎзТАГ). Бронхит касалига йўлиққан бир бола Ҳазорасп район касалхонасига келди. Педиатор Дурди Дўсчонов нафас йўлларининг яллиғланиши касалига йўлиққан бу боланинг ўнг кўкрагига фонендоскопни қўйиб унинг юраги урмаётганлигига ҳайрон қолди. Маълум бўлишича, бу кишининг юраги кўкрак қафасининг чап томонида эмас, балки ўнг томонида экан.

5-синф ўқувчиси Рўзимбой Қурбонов бир ҳафта давомида бронхит касалидан даволанганидан кейин соғайиб мактабга бориб, ўқишини давом эттираверди.

Шуниси қизиқки, икки йил муқаддам қўшни Янгиариқ районида ҳам худди ана шундай воқеа рўйхатга олинган эди. Ҳар икки боланинг организми бақувват. Улар яхши ўқиб, физкультура билан шуғулланмоқдалар.

ПОИТАХТИМИЗНИ ЯШИЛ БОҒЛАР БИЛАН БЕЗАЙЛИК

Пойтахтимиз қардош республикалардан келган кўмакдош бинокорлар ёрдамида янада кўркам ва хушманзара бўлиб қад кўтармоқда.

Меҳнаткашлар зилзила оқибатларини тугатиш билан бирга шаҳарни кўкаламзорлаштиришга ҳам эътибор бермоқдалар. Шаҳар ичидаги ҳовлиларга, кўча четларига турли мевали ва манзарали дарахтлар ўтқазилмоқда. Шаҳарни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари билан шуғулланувчи ташкилотлар бу соҳада бир мунча ишларни амалга оширмоқдалар.

Тошкентда маданият ва истироҳат боғлари йил сайин кўпайиб бормоқда. Пойтахтимизда 1930 йилларга қадар фақат тўрттагина парк бўлиб, у ҳам янги шаҳарда бўлган бўлса, фақат 1932 йилда ҳозирги Пушкин номли парк барпо этилди. Эндиликда эса шаҳарда тошкентликлар ташаббуси ва ғайрати билан бунёд этилган 18 та маданият ва истироҳат боғлари, хиёбон ва скверлар мавжуддир. Булардан ташқари ёз пайтлари шаҳар аҳолиси дам олиш кунларини шаҳар четидаги Дендропарк ва Тошкент денгизи атрофида мароқли ўтказиши мумкин. Бу ерлар қисқа муддатда кўркам жойларга айлантирилди.

Пойтахтимизда кейинги йилларда катта ёшдаги дарахтларни кўчириб ўтқазиш устида олиб борилаётган тажрибалар яхши натижа бермоқда. Минглаб катта ёшдаги дуб, чинор, каштан, қайрағоч дарахтлари шаҳар кўчаларини безамоқда.

Бироқ, шаҳардаги парк ва хиёбонларни айлансангиз кўзга ташланадиган, дилингизни хушнуд этадиган ўсимликларни, мевали дарахтларни ўстириш ва парвариш қилишга ҳамма ерда ҳам етарли эътибор берилмоқда, деб бўлмайди.

Октябрь район меҳнаткашлари Комсомол майдонидан Калинин майдонигача давом этган бульварга олма дарахти ўтқазиб, яхши ташаббус бошлаганлар. Бироқ, бу ташаббус ташаббусгина бўлиб қолмай, унинг оммалаштирилиши мақсадга мувофиқдир.

Шуни унутмаслик керакки, яхши парвариш қилинган дарахтлар кўп йиллар давомида ўзининг хушманзараси ва соя-салқини билан кишини баҳраманд қилади. Шундай экан, бу иш тегишли ташкилотлар ва жамоатчилик назаридан четда қолмаслиги керак.

Кўпчилик олимларимизнинг ҳисоблашларига қараганда шаҳар ичида яшовчи ҳар бир киши учун беш квадрат метр кўкалам жой бўлиш керак экан. Пойтахтимизда эса бир миллиондан ортиқ аҳоли яшайди.

Кейинги йилларда шаҳримизда улкан қурилишлар билан бирга хушманзара дарахтлар билан безалаётган Чилонзор, Оқтепа, Тош ГРЭС массивлари бунёд бўлди. Чилонзор районида комсомол ёшлар ва жамоатчиликнинг ёрдами билан «Комсомол 40 йиллиги» парки. Октябрь районида эса пионер ва ўқувчиларнинг ташаббуси билан Абдулла Набиев номли парк барпо этилди.

Кўп ўтмай Сергелида, «Октябрь», «Партия XXI съезди» массивларида ҳам аҳолининг маданий ҳордиқ чиқариши учун боғ-роғлар ташкил этилади.

Ҳозир пойтахтимизда мевали ва манзарали дарахт кўчатлари етказиб берувчи бешта питомник, Республика Фанлар академияси ботаника боғи ва бир қанча гулчилик совхозлари мавжуд. Шаҳримизни кўкаламзорлаштиришда уларнинг тутган ўрни жуда муҳимдир. Шаҳримизни кўкаламзорлаштириш бу ташкилотлар билан бир қаторда кенг жамоатчиликнинг, айниқса, комсомол ва ёшларнинг ташаббусига боғлиқдир.

Ш. ҲОШИМОВ,
Ўзбекистон ССР фанлар Академияси ботаника боғининг илмий ходими.

ТУЯНИНГ СИРИ

Оғир саҳро шароитида сафар қиладиган туялар жазирама қуёш нурлари остида кўп кунлар сув ичмасдан юради ва олис масофаларни босиб ўтишга қодир. Кишилар, туя сувни ўркачида сақлайди деб ҳисоблашади. Маълум бўлишича, врачлар томонидан ўтказилган тажрибаларда туя қонида махсус оқсил моддаси топилган. Туя саҳрода сафар қилаётган вақтда унинг қон таркибига кирувчи сув миқдори асло ўзгармас экан. Ҳайвон организмининг бу хусусияти, махсус оқсил моддаси томонидан яратилгандир. Тажрибаларни олиб борувчи врачлар, махсус оқсил моддасини қуёнларнинг қонига сунъий равишда киритишганда қуёнлар организми бир неча муддат ичида чанқовга чидаб турди.

ҚИЗИЛҚУМ ЧЎЛЛАРИДА.

О. Тўхтахўжаев фотоси.

СОВҒАЛАР ҲАҚИДА

Фарзандингизга бирор нарса совға қилсангиз, у жуда қувонади. Яхши совға боланинг қизиқишини ўстиради. Бироқ бу ўринда боланинг ёшини, фазилатини, қизиқишларини билиб совға қилиш керак. Бирор болага жуда ҳам ёққан, уни бахтли қилиб юборган буюм, иккинчи болага мутлақо ёқмаслиги мумкин. Масалан, иккинчи синфда ўқийдиган болага тебраниб ўтирадиган ёғоч от совға қилишганида, у: «нима, мен кичкина боламанми», деб хафа бўлди.

Коптоқ, қумда ўйнайдиган ёғоч ўйинчоқлар, ипга боғлаб тортиб юрадиган трактор уч яшар болани жуда хурсанд қилиши мумкин. Беш ёшлик ўғил болага каттароқ машина мос келади. Қизчага эса «ошхона» учун овқат тайёрлашда керак бўладиган қошиқча, кострюлча ва шунга ўхшаш буюмлар жуда мос келади.

— Буни қаранг, вой тентагей, қизим тўққиз ёшга тўлибди-ю, у ҳалигача қўғирчоғини қўлидан қўймайди-я, холаси бўлса яна қўғирчоқ совға қилипти,— деб арз қилиб қолди менга бир аёл. Нима қилибди ўйнаса. Қўғирчоққа муҳаббат қиз болаларда 10-12 ёшигача ҳам сақланиб қолиши мумкин. Бунинг ҳеч қандай ёмон жойи ҳам, ташвишланадиган жойи ҳам йўқ.

Шуни унутмаслик керакки, ўсиб бораётган фарзанд учун фақат ўйинчоқларгина эмас, секин-аста ўқув қуролларини ҳам совға қилиб бориш керак. Портфель, альбом, компас, магнит, аквариум, шахмат каби нарсалар бу ўринда яхши совға бўла олади. Боланинг энг асосий қизиқиши нимада — шуни билиш карак. Музикани севувчига музика асбоби, расм чизишни яхши кўрадиганларга бўёқ, китобхонларга эса, ўзи қизиқадиган ёзувчининг танланган асарларини, спортчига бадминтон, теннис ракеталарини совға қилиш яхши.

Баъзан аксинча ҳам бўлиши мумкин.

— Мен, — дейди бир ота, — китоб ҳадя қилмасам ҳам ўзи китобга муккасидан кетган. Биласизми кимдир унга дурбин совға қилибди. Бу совға боламга ёқиб тушди бироқ уни қачон, қаерда ўйнашга ҳайрон бўлиб қолди. Кўп ўтмаёқ маҳалламиздаги болалар ҳарбий ўйин ўйнай бошлашди. Худди шу жойда дурбин жуда қўл келди-да. Шундай қилиб ўғлим китобдан бироз бош кўтарадиган бўлди. Бултур эса ўн беш ёшга тўлганда, унга ростакам футбол тўпи совға қилдик, шундай қилиб, унинг дам олиш соатларини ранг-баранг, турлича ўтказишга эришдик. Тортиқ қилинган совға боланинг буюк, катта қизиқишларига асос бўлиши мумкин. Ўн ёшли қизга глобус совға қилишганида, у турли мамлакатларнинг ери, ҳаёти, шароити билан, қитъаларнинг кашф этилиши билан қизиқа бошлади ва шундай қилиб география фанига муҳаббат билан қарайдиган бўлди.

Боланинг туғилган кунига таниш-билиш, қариндош-уруғ анчагина совға келтириши мумкин. Бундай ҳолда боланинг боши айланиб қолади. Қайси ўйинчоғимни қачон ўйнасамикин, деб ўйлайди. Баъзида эса ҳамма ўйинчоқларни аралаш пала-партиш ўйнай бериши мумкин. Бунга йўл қўймаслик керак. Болачи ўйинчоқни қадирлай билишга ўргатиш лозим.

Афсуски, баъзи ота-оналар, меҳрибон буви ва бувалар болаларга ҳаркун-кун ора совға беришади. Бу ўринда болаларнинг совғага муҳаббатини сўндириб қўйиш мумкин. совға уларга оддийгина бир эътиборсиз, кундалик ва одатий ҳодисага айланиб қолади Болаларга совға бериб туриш яхши, бироқ ҳаддан зиёд саҳийликнинг эса фойдадан кўра зиёни кўпроқ. Ўйиннинг турлари ва ўйинчоқларнинг ҳаддан зиёд кўплигидан болалар бир ўйинга меҳри уйғонмасидан иккинчисига берилиб кетадилар, улардан олинаётган таассуротлар тез ўзгарувчи ва ўткинчи бўлиб қолади. Бошида уларга ҳамма нарса қизиқдек туюлади, бориб-бориб эса унинг учун ҳеч нарсанинг қизиғи қолмайди. Каттароқ ёшдаги болаларда меҳнатга, мустақил ижодга муҳаббат ҳиссини тарбияловчи асбоб-ускуналар, қизларга эса, бичиш-тикиш, тўқиш асбобларидан иборат совғаларнинг аҳамияти ғоят каттадир.

Агар китоб совға қилмоқчи бўлсангиз, фақат шундайини танлангки, у боланинг шу, ҳозирги пайтдаги ҳаётига таъсир ва фойда кўрсатсин. Бунинг учун кутубхона ходими ё китоб сотувчи билан маслаҳатлашиб олишингиз мумкин. Китоб ҳақидаги рецензиялар сизга бу ўринда кўмак бериши мумкин. Китобга одатда тилакномалар ёзиб берилади. Бунга бирор машҳур философ, ёзувчи ёки олимнинг асаридан олинган афоризмларни танлаш мумкин.

Болаларга совға қилиш ҳақида гап борар экан, ота-оналарнинг баъзи бир хатоларини таъкидлаб ўтиш зиён қилмасди. Баъзида улар совға олиб беришга осонгина ваъда берадилар-у, кейин эса ўз сўзларининг устидан чиқмайдилар. Бу билан улар болаларнинг ўзларига бўлган ҳурматларини поймол қиладилар, обрўларига путур етказадилар. Аввал айтиб, кейин совға олиб бергандан кўра, айтмасдан тўсатдан совға қилсангиз, болага бу кучлироқ таъсир этади.

Яна шуни айтиш керакки, бола яхши баҳо олса, ё бирор яхши иш қилса, фақат шулар эвазигагина болани совға билан тақдирлаш унчалик яхши эмас. Бу ўринда совғангиз унинг қилган иши учун тўланган ҳақдек бўлиб қолади. Совға орқали бола ўзининг қилган бирор муваффақиятли ишини эмас, балки, катталарнинг ўзига бўлган илиқ муносабати, меҳр ва ҳурматини сезсин. Бу, ўз ўрнида бола қалбида катталарга ҳурмат, уларга бирор яхшилик қилиш ҳиссини тарбиялайди. Ҳамма унга совға берса, яхшилик қилаберса-ю, катталарни эса ҳурмат қилиш шарт эмас, деб билган болаларнинг тарбияси жойида эмаслиги ўз-ўзидан маълум. Бироқ, шуни қайд қилиш лозимки, баъзи болалар шундай бўлишининг бош сабабчилари ота-оналардир. Бир куни саккиз яшарлик қўшнимдан:

— Якшанба куни дадангнинг туғилган куни. Унга нима совға қилмоқчисан, — деб сўрасам:

— Нима, у кичкина боламиди? — деган жавобни эшитдим.

Шу ҳам одобданми? Бу ахир бола қалбида худбинликнинг учқунларику. Болада ўзгалардан қилинган совғанинг ҳузур-ҳаловатинигина эмас, қувончини ҳам ҳис эта билишни тарбиялаш керак. Айниқса, совға қилинган буюм боланинг ўз қўли билан ясалган бўлса янада маъқул. Боланинг ўз қўли билан чизиб берган сурати, дадасининг пулига сотиб олинган совғага қараганда азиз ва қадрлидир.

И. БОЛИНОВ,
педагогика фанлари кандидати.

Ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялайлик

Куни кеча Чилонзор район ДОСААФ комитетининг II конференцияси бўлиб ўтди. Район ДОСААФ комитетининг раиси Кислагузов бир йил ичида қилинган ишлар ҳақида тўхталди.

Меҳнаткашларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашда ДОСААФ ташкилотлари катта иш қилмоқдалар. Шу йил 23 январда ДОСААФ жамиятининг ташкил этилганига 40 йил тўлади.

Чилонзор районидаги қуйи ДОСААФ ташкилотлари аъзолари шу кунгача ўттиз бир минг кишидан ортиб кетди. Айниқса 2-автокомбинат ва чет тиллар институтидаги ДОСААФ ташкилотларини алоҳида қайд этиб ўтиш лозимдир. Чет тиллар институти ДОСААФ ташкилотининг аъзолари турли тўгарак машғулотларида актив қатнашмоқдалар.

ДОСААФнинг спорт тўгаракларида 1966 йилда кўплаб разрядли спортчилар тайёрланди. Бунинг натижасида район спортчилари область ва республика III спартакиадасида умумий учинчи ўринларни, район биринчилиги мусобақаларида эса биринчи ўринни эгалладилар. Область спартакиадасида учинчи ўринни эгаллаган спортчилар (спортнинг техника турлари бўйича) район ДОСААФ комитетининг учинчи даражали дипломлари билан тақдирландилар.

Ёшларни жанговор традициялар руҳида тарбиялаш соҳасида 163, 188, 90 ва бир қатор мактаблар ДОСААФ комитетларида ишлар яхши йўлга қўйилган. ДОСААФ аъзолари эса йил сайин ортиб бормоқда. Районда техника-спорт клублари ташкил этилган. Бу клублар Совет Армияси ва Халқ хўжалиги учун ёш кадрларни тайёрлаб беради. Ўтган йили III класс шофёрларидан 60 киши I, II класс шофёрлар курсини битириб чиқди. Ҳозирги кунда бу тўгаракларда 250 дан ортиқ спорт ҳаваскорлари шуғулланмоқда. Уларга инженер, инструктор ва разрядли спортчилар билим бермоқда.

Райондаги барча ДОСААФ ташкилоти ва комитетларининг вазифаси жамият аъзоларини юксак ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, разрядли спортчилар сонини юбилей йилида ўтган йилдагидан бир ярим-икки ҳисса кўпайтиришдан иборат. Конференцияда район ДОСААФ комитетидаги айрим камчиликлар ҳам танқид қилинди.

74-кир ювиш комбинати, 6-ЖЕКда, 182 ва 184-мактабларда ҳанузгача ДОСААФ комитетлари ташкил этилмаганлиги қаттиқ танқид қилинди.

Конференция ДОСААФнинг район комитети зиммасига СССР халқлари IV юбилей спартакиадаси олдидан спортнинг техник турлари бўйича район IV спартакиадасига пухта тайёргарлик кўриш ва уни уюшқоқлик билан ўтказишни юклади.

Конференцияда Чилонзор район ҳарбий комиссари Мирзамуҳамедов, оддий солдат Жалилов, 2-автомотокомбинат вакили Раҳимов ва бошқалар сўзга чиқиб, ёшларни спорт тўгаракларига янада кўпроқ жалб қилиш, разрядли спортчилар сонини янада кўпайтириш ҳақида тўхталиб ўтдилар.

Конференция охирида район ДОСААФ комитетининг янги состави сайланди.

Шунингдек, конференцияда шаҳар ва область ДОСААФ конференцияларига делегатлар сайланди.

Н. РАҲИМЖОНОВ,
Т. АЮПОВ.

Ҳодиса

ЖОН ҚЎШНИЛАР

Ярим кеча. Шаҳар ширин уйқуда. Бахт кўчаси, Тутзор проезди 16-уйда тўсатдан олатасир бошланди. Хонадон безовта бўлди. Уйга ўт тушибди. Наҳотки Т. Пўлатовнинг уйи ёниб кетаверади. Шошганда «лаббай» топилмас деганлариdек, хонадон кучи қаёққа ҳам етарди.

«Ёрдам» сўзини эшитиш билан ўтни бартараф этгани кишилар кела бошладилар. Улар ўт ўчирувчи ёки бирорта тунги навбатчилар эмас, балки ён қўшнилар, жон қўшнилар эди.

Қўшнилар — Д. Каримов, А. Аҳмаджонов, И. Афонин, Ю. Захадуллин ва бошқалар ўт ўчириш командаси зудлик билан етиб келгунча алангaнинг дамини қирқиб турдилар.

Бу воқеа Чилонзор районидаги «Зарафшон» маҳалласида юз берди. Маҳалла аҳли бир-бирига ана шундай меҳрибон, парвона.

У. МУҲАМЕДОВ.

Ўзбекистон халқ рассоми, Давлат мукофоти лауреати Чингиз Ахмаров улуғ шоир ва мутафаккир Алишер Навоий туғилган кунининг 525 йиллик юбилейи шарафига Навоий ғазаллари серияси деган тема расмларини яратмоқда.

Суратда: рассом Чингиз Ахмаров иш устида.

М. Нуриддинов фотоси.

ЙЎЛ-ЙЎЛАКАЙ

«КЎЧАЛАР ҚАЧОН ТАРТИБГА КЕЛТИРИЛАДИ?»

Яқинда студентлар шаҳарчасидаги «Райҳон» ошхонасига кириб овқатланмоқчи бўлдим. Бироқ, кўча ўртасидаги қазиб қўйилган зовурдан ўтиш менга бир мунча мушкул иш бўлди. Кўп қийналиб бир амаллаб ўтиб ҳам олдим. Мендан кейин навбат кутиб турганлар ҳам шу алпозда қийналиб ўтишди.

Шаҳримиз қиёфаси кун сайин обод бўлаётган ҳозирги кунда бундай кўнгил ранжитар ноқулайликлар ҳақида сўз очиш оғир бўлса ҳам, бир-икки оғиз сўз айтмай бўлмайди.

Бундан сал кам бир йил аввал 3-Чимбой кўчасида машина қатновини канализация қувурлари учун қазилган чуқурлар тўсган бўлса, ҳозир студентлар шаҳарчасида яшовчи кишиларнинг асосий қатнов йўлини газ қувурлари учун қазилган зовурлар тўсиб, йўловчиларга ноқулайлик туғдирмоқда. Бу ноқулайликлар натижасида фақат студентлар шаҳарчасида яшовчиларгагина эмас, балки бу ерга жойлашган ўқитувчилар малакасини ошириш институти; Глиэр номидаги музика интернат мактаби ва кўпгина медицина муассасалари ходимлари учун ҳам анчагина қулайсизликлар содир бўлмоқда. Бу қулайсизликларни мумкин қадар тезроқ бартараф этиш чораларини тегишли ташкилотлардан илтимос қиламиз.

М. ҲИДОЯТОВ,

Ўқитувчилар малакасини ошириш институтининг ходими.

ЧИЁННИНГ БАРДОШИ

Чиён радиацияга энг чидамли махлуқ экан. Чиённинг бу хусусияти инсонга асримизнинг энг ашаддий хавфини енгиш имконини бериши мумкин. Саҳрои Кабирда яшайдиган, фан тилида «андроктонус амореукси» деб аталадиган чиёнга Франция Жазоирда ядро бомбасини синаш вақтида вужудга келган радиоактив қолдиқлар ҳеч қандай таъсир қилмаган. Маълумки нурланиш рентген билан ўлчанади. Инсон организмини бутунлай ишдан чиқариш учун 600 рентген нурланиш кифоя қилади; Хиросима ва Нагасакида атом бомбаси портлаши натижасида нурланган японлар бундан икки баравар кам дозада зарарланган бўлишларига қарамай, ҳозир ҳам ўлмоқдалар.

Африка чиёнига 80 минг рентген ҳам мутлақо таъсир этмаган, 154 минг рентген нурланиш берилгандан сўнг чиён ўшанда ҳам уч кундан кейин ўлган.

Бу мўъжизани ўрганиш ҳали тахминлар чегарасидан чиққан эмас. Бикинида ядро портлатилгандан сўнг умуртқалиларга нисбатан умуртқасизлар нурланишга чидамлироқ эканлиги маълум бўлган. Аммо бу соҳада ҳеч қандай тадқиқот ишлари олиб борилмаган. Париждаги табиат тарихи музейининг профессори Максим Вашон раҳбарлигидаги бир группа олимлар 1962 йилда Регган ва Сакклда (Париж яқинидаги француз ядро тадқиқотлари маркази — РЕДАКЦИЯ), Таити ва Сан-Францискода турли гипотезаларни текширмоқдалар.

Чиён ҳақиқий жонли топилмадир. У ер юзида 150 миллион йил аввал пайдо бўлган. Лекин ўша вақтда вужудга келган бошқа махлуқлар, масалан қиличдум (қисқичбақасимон жонивор) етарли даражада ҳимоя воситасига ва қуролга эга бўлмагани учун жуда ўзгариб кетган. Уларнинг жаҳли ҳам заҳари ҳам афзаллик келтирмайди. Масалан, заҳарли катта ўргимчак 10 минг рентгенга чидамайди, Мексика чиёни 50 минг рентгендан ортиқ нурланишга бардош беролмайди.

Буларнинг сабаби нима? Гипотезалар бирин-кетин чиппакка чиқмоқда, лекин профессор Вашон жуда бардошли одам (у чиёнларни қирқ йилдан буён ўрганиб келмоқда). У чиён организмида модда алмашинуви характерини аниқлашга қаратилган тадқиқотлар бирор натижа берса керак, деб умид қилмоқда.

[«ЗА РУБЕЖОМ»дан].

СПОРТ

РИНГДАГИ ЖАНГЛАР

Самарқанд, Фарғона, Бухоро ва Тошкентнинг юзга яқин ёш чарм қўлқоп усталари республика биринчилиги учун ўзаро беллашдилар.

Тошкентлик боксчиларнинг ҳужумчиларига ҳар бир вазн категориясида меҳмонларнинг ҳеч бири дош беролмади. Энг енгил вазнда чемпионлик унвонини Галиев («Зенит») эгаллади. Оғир вазн бўйича эса шу клуб аъзоси Р. Аушев ҳам республика чемпиони унвонини қўлга киритди.

Спартакчилардан А. Ли, А. Қодирохунов, Ш. Бобохўжаев, В. Арапов, динамочилардан Н. Ғуломов, Ю. Ведюшенко, Р. Рихсиев ва С. Шорустамов, андижонлик А. Калабуховлар ўз вазн категориялари бўйича республика чемпиони унвонига сазовор бўлдилар.

М. ШАРИПОВ.

БАСКЕТБОЛЧИЛАР БЕЛЛАШУВИ

«Старт» спорт клубининг залида республика биринчилиги учун 1951—1952 йилда туғилган қизлар ва ёшлар ўртасида мусобақа бўлиб ўтди. Бу мусобақаларда биринчи марта қатнашаётган «Пахтакор» кўнгилли спорт жамияти марказий советининг баскетболчилари республика чемпиони унвонини қўлга киритишга муваффақ бўлдилар.

Ўсмирлар ўртасида ўтказилган мусобақада эса «Старт» баскетболчилари биринчиликни ўз қўлларида сақлаб қолдилар.

Қизлар ўртасида ўтказилган мусобақаларда эса «Меҳнат» спорт жамиятининг баскетболчи қизлари Ўзбекистон чемпиони унвонини олишга муяссар бўлдилар.

М. НУРМУҲАМЕДОВ.

Ю М О Р

АФАНДИ БИЛАН ЛЕКТОР

Лекторнинг иккинчи марта: «Савол борми?» —деган сўроғига бурчакда ўтирган Афанди қўл кўтарибди.

— Дўппимни кўрмадингизми?!..

— Лекциянинг дўппингизга қанақа алоқаси бор?

— Ахир, лекция пайтида фақат сиз уйғоқ эдингизда.

САВОЛ ВА ЖАВОБ

— Маълумотингиз, жиян?— ишга кираётган Афандидан сўрашибди.

— Ўн йил мактаб қошида яшаб, ҳозир институт олдига кўчиб келдик.

Э. ҲАМИДОВ.

«СЎЗ УСТАСИ»

Алкай деган жойда сўзга уста бир киши бўлган экан. У ёғоч бошига келиб қўнган қарғани қандай қилиб қувиб юборганини шундай тушунтирган:

— Ниманинг бошига нима қўнган... Нима қилавераман, нима қилавераман, у ҳамон нима қилмайди; бир каттагина нимани олиб нима қилган эдим, нима қилдида, кетди.

ТАРБИЯ

— Ўғлим! Сен Бурҳон билан ўйнама, у тарбиясиз, безори бола.

— Ўзи менинг ёнимга келади-ку.

— Келса, сен уни уриб ҳайдаб юбор!

СУДДА

СУДЬЯ — Исмингиз нима?

ГУВОҲ — Кимники? Меникими?

СУДЬЯ—Ҳа, сизники.

ГУВОҲ — Фалон Фалонов.

СУДЬЯ — Қаерда туғилдингиз?

ГУВОҲ — Ким? Менми?

СУДЬЯ —Албатта, сиз.

ГУВОҲ —Уйда.

СУДЬЯ — Неча ёш?

ГУВОҲ — Кимга? Менгами?

СУДЬЯ — (аччиқланиб) Йўқ, менга!

ГУВОҲ — Сизга 45-46 ёшлар чамаси бўлар, деб ўйлайман.

КИЧКИНТОЙЛАР СУҲБАТИ

Салим— Менинг дадам касал бўлганда, бизникига доктор келган эди. Дадам тилини кўрсатди-да, ундан сўнг доктор опа бюллетень ёзиб берди.

Карим— Ҳа, менинг дадам унақа қилмади. У аввал бюллетень олди, доктор опа уйдан чиқиб кетгандан кейингина тилини чиқариб кўрсатди.

С. ЯХИН.

ҲАДИК

— Дада! Милиционер амаким чақиряптилар!

— Дадам уйда йўқлар де.

— Бугун даданг бизникига тўйга борсин, дедилар.

— Дадам уйда де.

БОШ ОҒРИҚ

ХОТИН— Дадаси, ҳо дадаси, бошингиз жуда қаттиқ оғрияптими-а?

ЭР— Ҳа, иложсиз.

ХОТИН — Доктор чақирайми?

ЭР— Кераги йўқ.

ХОТИН — Бўлмасам, аптекадан бош оғриқ дори келтирайми?

ЭР — Йўқ!

ХОТИН— Нима қилай бўлмаса, айтинг, дадаси?

ЭР— Ароқ келтирсанг, бас...

ТЕАТРДА

Томошабин — Афишада кўрсатилган артистлар чиқишмади-ю?!

Театр қоровули — Ҳавотир бўлма, акаси, улар тўйга кетишган.

И. ОБЛОЁРОВ.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

Радио

20 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 Ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти.
18.10 Совет Армияси ҳақида қўшиқлар.
18.30 **Кекса ижрочилар концерти.**
19.20 Социалистик мамлакатлар халқларининг куйлари.
20.00 «Рентабель ишлаш самаралари» деган эшиттириш (русча).
20.10 Кальмер Тенносаар куйлайди.
20.45 **Сиёсий билимлар радиоуниверситети. «Партиянинг урушдан кейинги даврда халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш учун кураши»** деган суҳбат (ўзбекча).
21.20 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.**
22.00 «Дунё воқеалари» (ўзбекча).
22.10 Чолғу пьесалари.
22.40 Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари. Ҳ. Ғулом. «ТОШКЕНТЛИКЛАР» романидан боблар (ўзбекча).
23.20 **Дам олиш концерти.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 **Социалистик мамлакатлар адабиёти.** Болгар ҳикоялари (ўзбекча).
19.30 Ўзбекистон композиторларининг камер асарлари.
20.10 **Ўзбек халқ куйлари.**
20.45 «Колхознинг иш якунлари» деган эшиттириш (русча).
21.00 Ўзбекистон композиторларининг қўшиқлари (тожикча).
21.30 Татар шоирларининг янги шеърлари (татарча).

21 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 «Шоҳи сўзана» деган концерт.
9.30 С. Юдаков. «ЛЕНИН ХОТИРАСИ» деган вокаль-симфоник поэма.
9.45 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш (тожикча).
10.10 «ЛЕНИН ҲАҚИДА ҚЎШИҚЛАР».
10.30 Ўзбекистон композиторларининг оммавий қўшиқлари.
11.10 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV Пленуми қарорлари амалда. **«Қишлоқ маданияти юксалмоқда»** (ўзбекча).
11.25 Д. Соатқулов. «Фарғона квартети».
12.15 Спорт эшиттириши (русча).
12.30 **Музикали драмалардан парчалар.**
13.30 **Революция қўшиқлари.**
16.15 **«Октябрь»** радиостанцияси. «ЛЕНИН АБАДИЙ БАРҲАЁТ» деган адабий-музикали радиокомпозиция (ўзбекча).
17.20 Уйғур куйлари.
18.10 Бетховен. «Патетик соната».
18.30 Студентларнинг талабларига мувофиқ концерт.
19.20 Озарбайжон куйлари.
20.00 **«Октябрь»** радиостанциясининг программаси (ўзбекча).
20.30 Сиз ёқтирган артистлар концерти.
21.20 С. Бобоев. «Ҳамза» операсининг монтажи.
23.10 **Дам олиш кечаси.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Партия ва Ватан ҳақидаги қўшиқлар.
19.00 Совет Иттифоқи санъат усталари ижросида рус халқ қўшиқлари.
19.30 **Ленин хотираси куни.** Эсдаликлар (ўзбекча).
20.10 Бутуниттифоқ радиоси ва телевидениеси симфоник оркестрининг концерти.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 Глинка. «Иван Сусанин» операси.
16.35 Гулак-Артемовский. «Дунай ортидаги запорожьелик» операси.

Телевидение

20 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида.

18.00 Телевизион янгиликлар.
18.15 Болалар учун «Ажойиб саргузашт» деган фильм.
18.25 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. «Виждонинг — шарафинг».
18.55 Халқ контроли амалда.
19.15 Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги олдидан. «Янги дунё музикаси». Биринчи эшиттириш.

Ўзбек тилида:

20.10 Телевизион янгиликлар.
20.25 **Ота-оналар университети.**
21.10 **Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги олдидан. «ЎЗБЕК САНЪАТИ УСТАЛАРИ».** ЮСУФЖОН ҚИЗИҚ.
21.40 Капитал қурилишига эътибор берайлик. «Қурилиш индустрияси».
21.50 «НОМАЪЛУМ СОЛДАТЛАР БЎЛМАЙДИ». Бадиий фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида:

17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Болалар учун **«Ёш рассомлар».**

Рус тилида:

18.30 Ўқув эшиттиришлари программаси. Сиртдан ўқиётган студентлар учун чизма геометриядан лекция. «Тўғри чизиқ».
19.50 Телевизион янгиликлар.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Ўқувчилар учун «Пионерия» телевизион агентлиги». Куйбишев шаҳридан олиб кўрсатилади.
20.30 «Знание». Катта энциклопедик библиотека».
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.10 Киноҳаваскорлар клуби «Грузия киноҳаваскорлари — Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига».
22.00 Концерт. Гитарачилар дуэти.
23.00 Янгиликлар эстафетаси.
24.00 С. Антонов. «ЛЕНИН ҲАҚИДА ИККИ ҲИКОЯ». Телефильм премьераси. Ленинграддан олиб кўрсатилади.
01.10 Москва эшиттиришларининг охири.

21 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида:

16.55 Эшиттиришлар программаси.
17.00 Болалар учун мультфильм.
17.20 **«Футбол 1967 йилда».** Спорт эшиттириши.
17.45 Капитал қурилишига эътибор берайлик. «Қишлоқ жамоли».
18.05 Телевизион янгиликлар.
18.20 «Петербург йиллари». Ҳужжатли фильм.
18.40 **В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллиги олдидан.** «ЛЕНИН МУЗИКА ҲАҚИДА».
19.10 **«Ильич Лондонда».** Ҳужжатли фильм.
19.20 **Ўзбек куйларидан концерт.**
20.10 Рус тилида телевизион янгиликлар.
20.20 Эшиттиришлар программаси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.25 **Интервидение.** Қўл тўпи бўйича жаҳон биринчилиги. Финал ўйинлари. Стокгольм шаҳридан олиб кўрсатилади.
23.30 Телевизион янгиликлар.
24.00 «Ульяновлар оиласида музика». Санъат усталарининг концерти.
01.00 Москва эшиттиришларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида:

17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 **«Қувноқ учрашувлар».** Бадиий ҳаваскор болалар концерти.
18.25 Телеочерк. «Соловки».
18.40 **«Кутиш».** Телевизион бадиий фильм.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.15 Телевизион янгиликлар.
19.25 Киносаёҳатчилар клуби.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида:

20.25 «Замондошимиз». Телеочерк.
20.40 Телевизион янгиликлар.
20.50 **Ўзбек артистлари ижросида классик композиторлар асарларидан концерт.**
21.20 «ЛЕНИН ОКТЯБРДА». Бадиий фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 20/I да **Дилором**, 21/I да **Демон.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/I да **Ўғирланган умр**, 21/I да **Вероналик икки йигит.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/I да **Жон қизлар**, 21/I да **Нурхон.**

Кинотеатрларда

20 ЯНВАРДА

Она садоқати— «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МИР», «ЧАЙКА» (кечқурун), НАВОИЙ номли (кеч соат 5-40 минутда).

Кўкдаги гулдурос —«ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК», «ДРУЖБА», СОБИР РАҲИМОВ номли (кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6 яримда), «ВОСТОК» (кеч 7 ва 9 да).

Брильянтхўр — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 5 ярим, 7 ярим ва 9-15 минутда).

Юпқа муз устидан (1 ва 2-серия) — НАВОИЙ номли (кечқурун).

Биринчи қўлқоп — «МОСКВА» (кечқурун).

Сарагосда топилган қўлёзма — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 7 яримда).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

25, 26, 28, 29 январда

Ўзбекистон ва Туркманистон ССР халқ артисти

Комилжон ОТАНИЁЗОВ

раҳбарлиги ва иштирокида Хоразм ансамблининг

КОНЦЕРТИ

Олмахон Ҳайитова, Гулчеҳра Исмоилова ва бошқалар қатнашадилар.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида кундуз 12 дан сотилади.

«ТАШОБУВЬТОРГ» НИНГ 16-МАГАЗИНИДА

Октябрь бозори, Махсидўзлик кўчаси

20 дан 30 январгача

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги оёқ кийимлар фабрикасининг маҳсулотларини сотиш

ВИСТАВКАСИ ОЧИЛАДИ

МЕТАЛЛФУРНИТУРАЛАР ЗАВОДИГА

Асбобсоз, ремонтчи, рандаловчилар, штамповкачи, слесарлар, электр, монтёрлар, цинкаловчилар, майда серияли узелларнинг слесарлари (аёллардан), **юкчилар, инженер экономистлар, план бўлимининг бошлиғи** вазифасига ишлаб чиқариш стажига эга бўлган **инженер экономист, навбатчи электр монтёрлар**

КЕРАК

Адрес: Тошкент, Леваневский кўчаси, 20-уй, кадрлар бўлими.

«ЎЗБЕКГИДРОЭНЕРГОСТРОЙ» нинг ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАР ТАЙЁРЛАШ КОМБИНАТИГА

4-6 разрядли **электриклар**

КЕРАК

Юксак малакали электриклар 6 ой давомида квартира билан гарантияли равишда таъмин этилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент, «Ташгрэс» (2-автобуснинг сўнгги остановкаси).

«ТОШКЕНТДАГИ 2-УЙСОЗЛИК КОМБИНАТИГА

Слесарлар, бетончилар, арматурачилар, электр пайвандчилар, бетон узелларининг аппаратори, сантехника бўйича слесарлар, электр монтёрлар, йиғма темир-бетон монтажчилари, ҳар хил ишчилар

КЕРАК

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан, оилалилар квартира билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чуқурсой (7-троллейбус, 42-автобус).

«ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИ МИНИСТРЛИГИНИНГ ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

Ғишт терувчилар, сувоқчилар, бўёқчилар, дурадгорлар, пайвандчилар, слесарлар, тунукасозлар, старший прораблар, прораблар, қурилиш мастерлари, ишлаб чиқариш бўлимининг старший инженерлари ва инженерлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар Зарбдор кўчаси, 1-уй (1, 4-трамвайлар, 15, 34, 38, 48-автобуслар, Гагарин номли парк остановкаси).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР — РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР — РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР — РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор В3.02.49 дан В3.02.58 гача. Қўшимча телефонлар: секретариат—5.62; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари бўлими—3.66; саноат, қурилиш бўлими—3.66; адабиёт, санъат ва маданият бўлими—7.83; шаҳар хўжалиги бўлими—7.83; физкультура ва спорт бўлими —3.79; хатлар ва оммавий ишлар бўлими —3.79; (шаҳар телефони —В3.65.57); фан ва олий ўқув юртлари бўлими —7.84; иллюстрация бўлими —7.84; эълонлар бўлими —5.07; (шаҳар телефони— В3.81.42).

20 ЯНВАРЬ, 1967 Й. Р. 06029. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр. № А. 2311.